

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 37.

V Ljubljani, dne 12. septembra 1912.

Leto XXV.

Za ženske.

Članek o zakonih, ki jih je državnemu zboru predložila vlada ženskam v korist, moram danes odložiti, ker se mi zdi druga reč, ki se tudi žensk tiče, tako važna, da se ne sme prezreti. Zadnji Kmečki dom je prinesel pričetek spisa z naslovom »Beg deklet z dežele«. Naj tudi priznam, da je imel pisatelj dober namen, in da ni hotel namenoma nikomur delati krivice, moram vendar reči: članek ni v soglasju z resničnim položajem.

Vsi obžalujemo, da na kmetih manjka poslov. »Domoljub« je že večkrat opozarjal, koliko vsled tega trpe naše gospodinje. Brez vsakega dvoma je ena prvih reči, da se med moškimi in ženskami, pa prav posebno med ženskami udomači klic: Nazaj na kmete! Toda napačno je iskati vzrok za to, da tudi ženska mladina zapušča kmečko delo in se seli v mesta, v prvi vrsti v izkvarjenosti te mladine, oziroma v njenih strasteh.

V posameznih slučajih, ki ničesar ne dokazujejo, je to res, na splošno pa ne, nikakor ne. Pomnimo tudi, da se za vsak greh zahteva zavednost. To veliko gibanje, ki na škodo kmečkemu delu ljudi vodi s kmetov v mesta in obrtne kraje, je pa tako močno, da pri posameznikih, ki jih vidimo v njem, ne moremo govoriti o zavednosti, kaj delajo. Splošna gnječa jih potegne za seboj. Zato je tudi narobe, če se hočejo take socialne napake zdraviti s tem, da se posamnikom delijo svarila in delajo očitki, marveč edina pot je, da se socialna bolezen začne zdraviti v korenini.

To, kar moške vodi od doma, vodi tudi ženske. Vsi predobro vemo, da je kmečko delo od prav zadnjih časov, ko

je kmetu prijazna politika začela roditi sadove, bilo res najmanj plodno. Kmetije so hirale in če bi se ne bili časi izpremenili, bi bil kmečki stan moral propasti. Neka obupnost je težila vse kmečko ljudstvo in malokje se je še ohranilo upanje, da bo boljše. Les poceni, živina pod ceno — tako je bilo dolgo vrsto let. Zdaj se boljše; in to je edina pot, da dobi zopet veljavo kmečko delo, in da se zopet med našimi mladenci in dekleti z navdušenjem oglasi klic: Nazaj na kmete! Da bi se to zgodilo, to dela vsa naša politika.

Obenem pomnimo posebno za ženske — kmečke delavke —, da je zanje zima brez zaslužka, kjer nimajo domače obrti. Preje ni več, ker nam je bombaževo blago uničilo plateno. Tudi to vpliva. Poljedelskega poduka manjka splošno, za ženske pa še prav posebno. Kako izkušamo z gospodinjiskim podukom to izboljšati, je znano. Skupno se tudi prizadevamo, da bi v tem oziru izpremenili šolski poduk. Po ti poti pojde, toda nikoli ne tako, da bi se moglo vse ljudstvo, ki se rodi na kmetih, tudi tam preživiti. Nekaj ga vedno odžene kruta sila s trebihom za kruhom. S tem moramo na vsak način računati.

Članek v »Kmečkem domu« ima v tem oziru, kakor smo že rekli, dober namen, ker hoče potrebnih ženskih moči ohraniti doma. Toda način, kako to hoče doseči, je napačen. To pa, kar piše o naših služkinjah in delavkah po mestih, ne drži. Ravno naše služkinje in delavke so kvas verskega življenja po mestih, obenem pa tudi najmarljivejše, najpožrtvovalnejše pomočnice pri težkem delu našega organizacijskega gibanja. Veliko število pravih demantov, izbrušenih v izkušnjah življenja, sijajnih v kreposti in razboritosti poznam iz lastne izkušnje in jih spoštu-

jem. Njihovo število daleč odvaga nekaj izjem, ki so tudi umljive vsakemu, kdor vpoštevava vse razmere, in ki tudi nad njimi ne izreče preostre sodbe.

Spominjam se, kako mi je vselej, ko sem v nedeljo zjutraj v šenklaški cerkvi kot tamošnji kaplan pogledal po ljudstvu, zaigrala misel v srcu: Te služkinje, ki si odtrgajo potrebno spanje, da zvrše svoje verske dolžnosti, te delavke, so jedro verne katoliške Ljubljane. In kdor od blizu pogleda, kaj stori ta sloj dobrega revežem, sirotam, kaj dela doma v rodbinah, kjer služi, sveti reči v prid, kaj pomeni v društvu, na ulici, povsod, ta pritrdi, da je naše delavsko ženstvo po mestih garda verskega in socialnega življenja. Tako je pa tudi v Gorici in Trstu, v Mariboru, Gradcu in na Dunaju. Moči, ki bi se doma gotovo tako ne razvile, se ojačijo in rode se junakinje, plemenite in nesebične, da se jim moraš v spoštovanju pokloniti. Morebitne, slučajne zmote velikrat vodijo v tem požrtvovalnejše, daljše življenje. Kaj pomeni za Ljubljano samo žensko delavstvo tobačne tovarne, o tem se mi ne zdi niti govoriti potrebno, ker dejanja tako živo vpijejo. Nespametno je tudi tisto zbadanje, da mesta izpremene dekletom obleko. Obleka se izpreminja tudi po kmetih. Za mesta pa velja načelo: Vsak po svojem kraju. Nosi se, kakor drugi. Na Vestfalskem in v Porenščinu imajo vse naše žene in dekleta klobuke, ker se jim sicer drugi — domačini — smejejo. Taka je tudi po velikih mestih in po Ameriki. Naj zadostujejo te vrstice, ki naj obenem pomagajo, da se v nobeni reči ne razruši tista za našo stran tako značilna, za njen razvoj in za blagor našega naroda in naše domovine prepotrebna sloga, edinstvo in vzajemnost med vsemi delavskimi stanov!

Dr. Janez Krek.

Političen pregled

AVSTRILIJA.

Ministrski predsednik grof Stürgkh se je 2. t. m. posvetoval dve uri s Heinoldom. Obiskal ga je tudi baron Gautsch, ki mu je čestital, ker je ozdravel. Politiki so takoj sklepali, da je Gautsch Stürgkha obiskal zato, ker gre za ministrsko izpremembo, a poučeni krogi zatrjujejo, da to ni res. Nasprotno, novejša vesti z gotovostjo trdijo, da ostane grof Stürgkh ministrski predsednik še nadalje. Da bi ga nadomestil baron Heinold, že zato ni verjetno. Ker bi temu Poljaki nasprotovali. Ti so mu namreč še vedno gorki, ker je pri zadnji rusinski obstrukciji Rusine preveč pohvalil, ko so opustili nespametno ropotanje proti brambni predlogi.

Ravno tedni je spor med Poljaki in Rusini zopet na dnevnem redu. Vrše se namreč že več dni pogajanja o delomožnosti galicijskega deželnega zbora. Kakor na Štajerskem ali v Istri, tako tudi v Galiciji radi nestrpnosti močnejših ne more delo v deželnem zboru napredovati. Radi volilne reforme, pri kateri Rusini ne bi dobili toliko mandatorov, kakor jim gre po številu prebivalstva, obstruirajo ti delo deželnega zbora že več časa. Poljaki so sicer skušali rusinsko obstrukcijo zlomiti, ker pa je to le malo uspelo, dogovarjajo se sedaj med seboj in z vlado, kaj naj store. Poljske stranke v tej zadevi miso edine. Konservativci, ki so najmočnejša stranka, pravijo, da jim je vseeno, če se skliče deželni zbor, ker Rusini da so sedaj tako ali tako nespravljeni. Vsepoljaki so za to, da se deželni zbor skliče in obstrukcijo z vsemi sredstvi zaduši. Stapinski, voditelj poljske ljudske stranke, pa žuga celo, da na Dunaju izstopi iz skupnega poljskega kluba, ki se imenuje »Poljsko kolo«, če se ne reši vprašanje volilne preosnove.

Upanje na češko - nemško spravo je vedno večje. Tudi najbolj zagrizeni nasprotniki sprave se sedaj izjavljajo zanjo. Vsi uvidevajo, da s svojim stališčem le škodujejo deželi. Na kongresu narodno-socialnih občinskih svetnikov na Češkem se je sklenila resolucija, ki se načelno izreka za to, da sklenejo Čehi in Nemci naroden mir. S spravo pa se mora istočasno tudi izpremeniti volilni red za češki deželni zbor, za okrajne in mestne zastope in naj se tudi izvede obramba narodnih manjšin. Za volilno preosnovo se zavzemajo tudi češki socialni demokrat, ki so te dni pozvali svoje nemške tovariše, naj tudi oni nastopajo za preosnovo. Mladoločko časopisje je ravno tako za spravo. Hudo je namreč nastopilo proti nedavno izvoljeni poslanki za deželni zbor, Kuneticki, ki je na nekem shodu izjavila, da sicer ne nastopa proti spravnim pogajanjem, da pa bo zastopala češke manjšine, tu-

di če krši pri tem strankino disciplino. — Češki Nemci so nezadovoljni z namestnikom Thunom. Očitajo mu, da pospešuje počelovanje. Znani nemški hujšak dr. Schreiner je pred tedni zato napadel kneza Thuna, nakar mu je Thun rekel, da je nečuvstvo, da govori tako tajni svetnik. Prišlo je do ostrih nastopov, ki pa so se menda mirno poravnali.

Službena pragmatika za uradništvo, proti kateri so naši poslanci glasovali, ki pa jo je poslanska zbornica vendar sprejela, je sedaj v presoji komisije gosposke zbornice. Predstavilo se je komisiji mnogo odposlanstev urad. organizacij, ki so prosila, naj se gosposka zbornica ozira na želje drž. uslužbencev. Veliko menda gosposka zbornica pragmatike ne misli izpremenjati, vsaj poročevalec grof Pace je izjavil, da se je v svojem poročilu držal sklepov poslanske zbornice. Izpremembe obsegajo le najpotrebnejše stvari in gotovo ne bodo ovirale izvedbe uradnih predlog ter se nanašajo edino na zapreke, ki bi mogle onemogočiti sankcijo, kakor koalicijski paragraf in deloma čakalni roki pri časovnem napredovanju. Kakor znano naši poslanci ravno iz teh razlogov niso bili za pragmatiko in je dr. Korošec v našem slovensko-hrvaškem klubu želel enakih izprememb. Demagogi med poslanci, posebno liberalnimi, bodo dobili s tem zopet izpričevalo svoje nesamostojnosti in nerazsodnosti in bodo uvideli, da se vse vendar ne uklanja uradniški samovoljnosti.

Predsednik državnega zbora dr. Sylvester bo sklical koncem tega meseca sestanek seniorjev, da določijo začetek jesenskega zasedanja državnega zbora. Dosedaj se ve le, da bodo začeli zborovati začetkom oktobra razni odseki, kakor za kanale, finance in odsek za državne nastavitve. Dan začetka zasedanja še ni določen. Stranke zahtevajo sklicanje plenuma začetkom oktobra, da morejo pravočasno rešiti redni proračun za leto 1913.

Koroški deželni zbor bo sklican dne 23. septembra. Zasedanje bo trajalo osem dni.

OGRSKA.

Na Ogrskem se najbrž tudi kmalu začne državnozborna sezija. Poslanci opozicije, ki so bili izključeni in imajo sedaj zopet prost vstop, bodo, kakor povdarjajo, nadaljevali z najhujšo opozicijo. Zato so se že tudi slišali glasovi, da bo ogrsko-hrvaški državni zbor razpuščen in da razpišejo nove volitve. — Grof Tisza je izjavil v nekem razgovoru, da se sklence postava, po kateri poslanec lahko izgubi mandat, toda le, če se po izključenju ne pokori odredbam zbornice. Večina bo gledala, da opoziciji sodelovanje olajša. Izjavil je Tisza tudi, da v primernem trenutku odstopi kot predsednik zbornice, češ, da je v ostrem osebnem nasprotju s poslanci, ki jih je moral, vršeč težko dolžnost, v hudih časih izključiti.

TURČIJA IN BALKAN.

V Albanijo se povrača počasi mir. Skoplje so Albanci zapustili v najlepšem redu. Potrjuje se poročilo, da so ločeni severni Albanci v tri skupine. Prva skupina zahteva koncesije v postavni obliki, druga skupno z južnimi Albanci avtonomijo v okviru osmanske države, tretja pa zahteva, da se odpravi ustava in prevzame vlado odstavljeni sultan Abdul Hamid.

Turška vlada je obvestila Ibrahim pašo, ki se je imel pogajati z Albanci, da je turški ministrski svet odobril vseh 14 albanskih predlogov z izpremembo, da odklanja uvedbo regionalne vojaške službe. Nadalje je poslala vlada Ibrahim paši 50.000 funtov šterlingov, da jih razdeli med Albance.

Glasovi o neizogibni turško-bolgarski vojni se vedno množe. Sedaj sodijo celo trezni Angleži, da se bolgarska vlada ne bo mogla dolgo več ustavljati pritisku ljudstva, ki hoče vojno proti Turkom. Tudi predsednik bolgarskega sobranja (po naše državnega zbora), Daney, je izjavil poročevalcu nekega ruskega lista, da je vojna neizogibna, če se v Turčiji resnično ne izvedejo velike preosnove. — Avstrija je menda Rumuniji svetovala v slučaju vojne popolno nevtralnost, kar so Bolgari z veseljem pozdravili.

VESTI O MIRU.

Mirovna pogajanja se nadaljujejo. V Turčijo se vračajo izgnani laški podaniki, kar Turčija mirno dopušča. Iz tega dejstva sklepajo, da Turčija in Italija kmalu skleneta mir. — »Avanti«, laški list, piše, da se sklence mir najbrž pod temi pogoji: Mirovna pogodba ne omenja laške aneksije, ker se hoče izogniti vprašanju o sultanovi verski nadoblasti. Italija se zadovolji z zasedenim obrežjem in odškoduje Turčijo v denarju za zasedeno ozemlje ter zapusti otoke. Turčija se zaveže otcenom podeliti samoupravo pod krščanskim guvernerjem in odškoduje izgnane Italijane. — V Rim so došli odposlanci prebivalstva Egejskih otokov in so v spomenici opisali turško upravo in opozorili, naj se otokov ne vrne Turčiji brezpogojno. — Kamil paša je tem mirovnim vestem nasproti izjavil: Če tudi turška vlada odneha, sultan Arabcem ne more zabraniti, da bi ne nadaljevali vojne. Lahki naj Tripolis dejansko osvoje, potem se bomo uklonili.

OJAČENJE AMERIKANSKE ARMADE OB MEHIKANSKI MEJI.

Washington, 9. septembra. Predsednik Taft je ukazal, da se odposljeta na mehiškansko mejo še dva kavalerijska polka. Amerikanska vlada se peča tudi z vprašanjem, če ne kaže, da zasledujejo ameriki vojak mehiške roparje tudi sporazumno z mehiškansko vlado na mehiških tleh, da se napravi v severni Mehiki red. Med amerikske rudarje v Sonori razdeli amerikanska vlada tudi 500 pušk s strelivom.

Slovensko ljudstvo evharističnemu Kralju.

Slovensko ljudstvo, Kralj te čaka
na tronu svojem v hostiji blesteči!
Glej, kličejo pogledi te vabeči,
beseda kliče te njegova vsaka,
saj ljudstvo si njegovega srca.

Slovensko ljudstvo, Kralj te čaka!
Ko padli predenj bodo milijoni,
iskal bo tebe, ljubljenca-junaka,
da njemu tvoje se srce pokloni,
da sprejme živodani tvoj pozdrav.

Slovensko ljudstvo, Kralj te ceni;
saj ve, da verni tvoji so domovi;
značaji tvoji, jasni in jekleni,
vsi klanjajo ljubezni se njegovi,
da zvesto, zlato tvoje je srce.

Slovensko ljudstvo, Kralj te ceni!
S pogledi spremljal te je v dneh trpljenja,
sočutil s tabo v sreči je iskreni,
središče, cilj je tvojega mišljenja,
veselje tvoje, tvoja slava, čast.

Slovensko ljudstvo, Kralj te ljubi!
Glej, s trnjem si ovil je sveto glavo.
Da si rešilo-se, odšlo pogubi,
nastopil sam je križa pot krvavo,
za te je evharistični jetnik.

Slovensko ljudstvo, Kralj te ljubi!
O, hiti predenj, glej, on čaka nate...
Zvestobo večno vneto mu obljubi
in sreče dan napočil bo i zate,
ob hostiji odpre se tebi raj.

M. Elizabeta.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Popolnoma utrujeni smo kmalu zaspali in spali do enajste ure, ko nas je Ignosi zbudil. Nato smo vstali, se umili in dobro zajutrkovali, ker nismo vedeli, kedaj bomo zopet kaj zavžili. Potem smo se podali pred koč in gledali sonce, ki je na našo žalost kazalo zelo zdravo lice in ni bilo nikjer videti najmanjšega znamenja mrka.

»Zdi se mi, da ne bo nič«, je rekel Sergij dvoniljivo. »Krivi preroki kmalu zaidejo v mučen položaj.«

»Ako mrka ne bo, bo kmalu po nas«, sem odgovoril žalostno; »kajti kakor gotovo smo umrjoči ljudje, nekateri teh poglavarjev bodo povedali celo zgodbo kralju in potem se bo vršil neke druge vrste mrk in tak, ki nam ne bo ugajal.«

Vrnili smo se v koč, se opravili in oblekli verižne oklepe. In komaj smo vse dovršili, je že prišel sel od Tvala, ki nas je vabil na veliki vsakoletni »ples deklic«, ki se v kratkem prične.

Vzeli smo seboj puške in streljivo, da bi ga imeli pri roki za slučaj, ako bi morali bežati, kakor je omenil Infadus, in smo se pogumno podali na pot, četudi smo se v srcu bali in tresli. Veliki prostor pred kraljevim kralom je kazal celo drugačno lice, kakor prejšnji večer. Mesto dolgih vrst tesno stoječih vojakov so stali oddelki deklic druga za drugo, vsaka svečano opravljena in pokrita z vencem iz cvetlic in s palmovim listom v eni in belo lilijo v drugi roki. Sredi odprtega prostora je sedel kralj in njemu pri nogah stara Gagul, zadaj pa Infadus in Skraga in dvanajst vojakov. Navzočih je bilo tudi nekaj poglavarjev, med katerimi sem spoznal večino naših prijateljev minule noči.

Tvala nas je pozdravil zelo pristrčno, akoravno sem ga videl, da je strupeno pogledal Umbopo.

»Dobrodošli, beli možje iz zvezd«, je začel, »danes je drugačen pogled, kakor je bil včeraj, ki so ga videle naše oči pri svetlobi mesečine. Deklice so lepe, in ako bi ne bilo takih, kakor so te (in pokazal je okoli sebe), bi nikogar izmed nas ne bilo tukaj; toda možje so boljši. Ali si želite žene izmed našega ljudstva, beli ljudje? Ako je temu tako, tedaj izberite najlepše med njimi, in vaše so, kolikor jih hočete«, in prenehaj je, da počaka odgovora.

Ker se je zdelo, da ponudba ne bo prijetna kapitanu Tomiču, ki je bil kakor vsi mornarji bolj sočutne narave, sem jaz, ki sem bil starejši in modrejši, uvidel, da utegnejo iz tega nastati kake spletke, odgovoril naglo:

»Hvala lepa, o kralj, toda mi beli možje se ženimo samo z belimi ženami, kakor smo mi. Vaše deklice so zale, vendar niso za nas!«

Kralj se je nasmejal in rekel: »Dobro! Naj bode torej tako, beli možje; deklice radi tega ne ostanejo same. Dobrodošli še enkrat in dobrodošel tudi ti, ki si temne barve; ako bi se zgodilo po volji Gagule, bi bil sedaj mrzel in trd. Sreča za te, da prihajaš tudi iz zvezd! Ha! Ha!«

»Jaz lahko tebe prej umorim kakor ti mene«, se je glasil Ignosijev odgovor, »in boš mrzel in trd predno bodo nehali moji udje gibati.«

Tvala je ostrmel.

»Drzno govoriš, dečak«, je odgovoril razkačen, »ne hodi mi predaleč.«

»Oni je lahko drzen, ki govori resnico. Resnica je ostra sulica, ki vedno zadene in nikdar ne zgreši. Tako se glasi sporočilo iz zvezd, o kralj!«

Skraga je stopil korak naprej in dvignil svojo sulico... Uboga deklica je zagledala svetlikanje mrzlega jekla skozi svoje solze...

Tvala je mrko pogledal in ogenj je žvilgal iz njegovih oči, vendar ni rekel ničesar več.

»Ples naj se prične!« je zaklical potem in v naslednjem hipu so skočile cvetlične deklice v oddelkih naprej, zaplele lepo pesem in mahale z nežnimi palmami in belimi cvetlicami: Dalje so plesale, se vrstile sedaj okoli in okoli, gibale semintja, stopale naprej in se umikale v rednih vrstah, tako da je bilo veselje gledati. Nato so se ustavile in lepa mlada ženska je skočila izmed vrst in začela plesati pred nami s tako spretnostjo in urnostjo, da bi lahko osramotila večino gledališčnih plesalk. Navsezadnje se je utrujena umaknila, in druga je stopila na njeno mesto, za to še druga in tretja itd., vendar nobena izmed njih ni dosegla prve, kar se tiče nežnosti, spretnosti ali osebne lepote.

Kralj dvigne svojo roko.

»Katera, mislite, da je najlepša, beli možje?« je vprašal.

»Prva«, sem rekel, ne da bi pomislil. Takoj pa mi je bilo žal, kajti spomnil sem se, kaj je Infadus povedal, da bodo najlepšo žrtvovali.

»Potem so moje misli kakor vaše misli, in moje oči kakor vaše oči; prva je najlepša, in hudo je za njo, kajti umreti mora!«

»Da, umreti mora!« je zapiskala Gagul in hitro pogledala v smeri, kjer se je nahajala uboga deklica, ki je stala tam, še ne vedoč, kakšna usoda jo čaka, kakih dvajset korakov proč pri oddelku deklic in razburjena trgala cvetlico svojega venca list za lističem.

»Zakaj, o kralj?« sem rekel in le s težavo zakrival svojo nevoljo, »deklica je dobro plesala in nam dopadla; ona je tudi lepa; hudo bi bilo, nagraditi jo sedaj s smrtjo.«

Tvala se je nasmejal in odgovoril:

»Naša navada je taka in bogovi, ki sede tamkaj, (in pokazal je proti trem daljnim vrhovom) »morajo dobiti svoj davek. Ako ne bi danes žrtvovali najlepše deklice, bi prišla nesreča nad mene in nad mojo hišo. Tako se glasi prorokovanje mojemu ljudstvu: »Ako kralj ne žrtvuje najlepše deklice na dan plesa onim starim, ki sede in čujejo tam na gorah, potem pogine on in njegova hiša! Glejte, beli možje, moj brat, ki je vladal pred menoj, ni žrtvoval zaradi ženskih solza, in poginil je on in njegova hiša, in jaz vladam na njegovem mestu. Sklenjeno je, ona mora umreti!« Nato se je obrnil k straži: »Pripeljite jo semkaj; Skraga, pripravi svojo sulico!«

Dva izmed mož sta stopila naprej, in ko je deklica to videla, je privkral spoznala svojo pretečo usodo, začela glasno vpiti in se obrnila, da bi ubežala. Krepke roke so jo pa kmalu vjele ter jo privedle pred nas, akoravno se je na vso moč branila in jokala.

»Kako ti je ime, deklica?« je zapiskala Gagul. »Kaj! Nočeš odgovoriti? Ali naj kraljev sin takoj izvrši svoje delo?«

Takoj je stopil Skraga, ki je gledal zlobnejše, kakor kedaj, korak naprej in dvignil svojo sulico; pri tem sem pa opazil, kako je Tomičeva roka segnila po revolverju. Uboga deklica je zagledala svetlikanje mrzlega jekla skozi svoje solze in to jo je nekoliko stregnilo. Ni se več upirala in je samo krčevito vila svoje roke in se tresla po vsem telesu.

»Glejte!« je zakričal Skraga, »tresse se pred mojo majhno igračo, še predno jo je okusila«, in jo je nalahko udaril s koncem sulice.

»Ako se mi kedaj ponudi prilika, ti mi boš drago plačal za to, ti mladi pes«, sem slišal mrmrati Tomiča.

»No le bodi mirna; povej nam svoje ime, draga moja. Govori vendar in ne boj se ničesar«, je rekla Gagul zasmehljivo.

»Oh, matic«, je odgovorila deklica s tresočim glasom, »moje ime je Fula-«

ta, iz hiše Surko. Oh, mati! Zakaj moram umreti? Ničesar hudega nisem storila!

»Le potolaži se«, je nadaljevala starica, s hudobno zaničljivostjo. »Ti moraš v resnici umreti, kot žrtev onim starim, ki sede ondi« (in pokazala je na one vrhove), »vendar bolje je spati ponoči, kakor se truditi podnevu; bolje je umreti kakor živeti in umrla boš od kraljevske roke lastnega kraljevega sina.«

Deklica Fulata pa je v svojem strahu vila roke in glasno vpila: »Oh, groza! In jaz sem tako mlada! Kaj sem storila, da ne smem več videti solnca vzhajati iz noči ali videti zvezd, ki se bodo zvečer prikazale na nebu; da ne smem več trgati cvetic in poslušati šumljanja vodà! Gorje meni, da ne

smem več videti kože svojega očeta! O groza, gorje!« in zopet je vila svoje roke in obrnila svoj s solzami zaliti in s cveticami pokriti obraz proti nebu; in v njenem strahu in obupu je bila videti tako, da bi gotovo omehčala srce vsakega manj krvoločnega človeka, kakor so bili oni zlodeji pred nami.

Vendar vse to ni ganilo Gagule in njenega gospodarja, akoravno sem opazil, da so straže zadaj in poglavarji bili ganjeni. Kar se pa tiče Tomiča, je bil zelo razkačen in se pripravljaj, kakor da bi hotel stopiti k njej. Z vso žensko hitrostjo je dekle uganilo, kaj se je godilo v njem, in je naenkrat zletelo k njemu ter se mu vrglo pred noge.

»Oh, beli oče iz zvezd!« je vzkliknila, »varuj me, daj, da stopim v senco

tvoje moči, da se rešim. O, brani me pred temi krvoločnimi možmi, in pred nasiljem Gagule!«

»Jako dobro, draga moja, bom že skrbel zate,« je rekel kapitan. »Le vstani, si že pridna,« in pripognil se je ter jo prijel za roko.

Tvala se je ozrl nazaj in namignil svojemu sinu, ki se je nato bližal z dvignjeno sulico.

»Sedaj je čas,« je zašepetal Sergij Vojnovič meni, »česa pa še čakate?«

»Mrka čakam,« sem odgovoril, »že pol ure gledam solnce, in še nikdar ga nisem videl bolj jasnega!«

»No, sedaj morate poskusiti, sicer deklica umrje. Tvala že izgublja potrpežljivost.«

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Evharistični kongres na Dunaju.

Cerkvena slavnost, kakoršne menda ne pomnijo avstrijski narodi, se vrši te dni na cesarskem Dunaju. Do 100 posebnih vlakov je pripeljalo na Dunaj nad 300.000 ljudi z vseh strani Evrope, poleg tega so bili pa nabito polni še tudi vsi navadni vlaki, ki vozijo na Dunaj. Površno se računa, da se bo udeležilo nedeljskega slavnostnega spreveda po dunajskem središču mnogo nad 200.000 moških, dočim bode ženstvo in pa še mnogo tisočev moških gledalo sprevod ob straneh glavnih cest, z oken, balkonov itd., kjer se prodajajo sedeži po 15 do 20 kron. Sprevod sam se bo jel pomikati ob 7¼. uri zjutraj po temle vsporedu: 1. Dunajska društva in družbe. 2. Inozemstvo. 3. Avstrijske dežele; med njimi mi. Glede procesije smo dobili poročilo z Dunaja: Slovenci bodo šli v procesiji kot posebna skupina, in sicer v sledečem redu: škofija lavantinska, koroški Slovenci, škofija ljubljanska, goriški Slovenci. 4. Nižje Avstrijsko in Dunaj. 5. Duhovščina z Najsvetejšim. 6. Cesarski gala-sprevod. Najsvetejše v monštranci bodo vozili v prekrasnem vozu, ki ga hranijo še iz časa cesarice Marije Terezije in v katerem bosta klečala kardinala: papežev delegat in dunajski nadškof. Dasi bodo korakali moški po 16 v eni vrsti, bo vendar zadnji del spreveda dospel na svoje mesto pred cesarski dvor šele okoli 1½. ure popoldne, ko se prične tam na prostem sklepna sv. maša. Ves sprevod bo v ravni črti dolg nad tri ure, sam cesarski dvor, ki se uvrsti krog poldneva, pa blizu dva kilometra. — Slovencev je te dni na Dunaju blizu 4000, in sicer s Kranjskega nad 1500, Štajercev nad 1200, Goričanov 500, Korošcev nad 400, Tržačanov nad 200 in konečno tudi nekaj beneških Sloven-

cev; Slovakov je prišlo na Dunaj nad 10.000, Čehov do 5000, približno toliko iz Galicije. — Državnih poslancev se bo udeležilo spreveda do 120. — Za slavnostno zborovanje je v rotundi pripravljenih 10.000 sedežev in 1500 stojišč. Za prehranitev velike množine udeležencev bodo skrbele vse dunajske zasebne in javne kuhinje, hoteli, restavracije itd. Poleg tega bo pa nastavljenih na raznih krajih 150 vojaških transportnih kuhinj, na razpolago bo dalo vojaštvo tudi 15.000 skledic. Pri teh kuhinjah bodo kuhali vojaški kuharji.

Nevarno je obolel ribniški dekan in častni kanonik Franc Dolinar; pripeljali so ga dne 2. septembra v Ljubljano v Leonišče. — V Ptuj na Štajerskem je nevarno obolel prošt č. g. Jože Fleck, vsled operacije na kolenu. Priporočata se v molitev.

Umrli je dne 6. t. m. vpokojeni župnik č. g. Valentin Bergant v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji. Bil je nad 26 let župnik v Brusnicah in Mirni peči. Rojen je bil 4. februarja l. 1848. v Repnjah na Gorenjskem. N. v m. p.!

Podpora pogorelcem v Tomačevem. Notranje ministrstvo je sporazumno s finančnim ministrstvom dovolilo pogorelcem v Tomačevem pri Ljubljani 1500 K državne podpore.

Pokopali so v Ljubljani v sredo dne 4. t. m. 63letnega gimnazijskega profesorja v p. g. Davorina Karlina, brata presvetlega tržaškega škofa dr. A. Karlina. Pokojnik je umrl v ljubljanskem Leonišču. Svetila mu večna luč!

Smrtna kosa. Umrli je v Kamni gorici dne 2. septembra g. Valentin Bohinc, posestnik in občinski odbornik v 60 letu starosti. Bil je svoj čas tudi

župan. V teku ene ure je bil zdrav in mrtev. Počila mu je srčna dovodnica. — Na Rakeku je po dolgi in mučni bolezni umrl posestnik in občinski odbor-nik Jakob Ivančič. Pogreba se je udeležil skoro ves občinski odbor z županom ter velika množica občinstva. Oba pokojnika sta bila vrla krščanska moža in zvesta somišljenika S. L. S. Svetila jima večna luč!

Izredna 50letnica. Trgovec in hišni posestnik M. Mihelčič, član križanske Marijine družbe v Ljubljani, je v nedeljo, dne 1. t. m. v petdeseti priromal na Višarje in je ta izvanreden dogodek praznoval s primerno slovesnostjo.

Bivši poslanec baron Švegelj se je na Tirolskem vozil z avtomobilom. Ta se je s tako silo zaletel v železno ograjo, da je baronica iz voza padla in se hudo poškodovala. Voz je docela pokvarjen.

N-žo Burja, ki je na Rečici na Bledu umorila svoje štiri otroke, so v soboto, dne 7. septembra pripeljali v blaznico na Studenec.

Brzovlak je povozil v nedeljo, dne 1. septembra zjutraj dekle M. Ambrož iz Rožne doline pri Ljubljani, ko je nesla zajutrek bratu v tobačno tovarno in hotela iti k sveti maši. Na istem mestu sta se skoro istodobno srečala brzovlak in pa vrhničan. Tega je dekle videla in počakala, takoj nato pa šla skozi zaprto ograjo v svojo nesrečo pod brzovlak. Bila je na mestu mrtva.

Dr. Eadnik umrl. Bivši načelnik nesrečne »Glavne posojilnice«, ki so ga pred nekaj tedni radi bolezni izpustili iz mariborske ječe, je umrl v nedeljo, dne 1. septembra v Postojni za jetiko. Bil je lepo spravljen z Bogom. Prejšnji četrtek, ko se je boril s smrtjo, je šel mimo hiše pogrebni sprevod nje-

gove starejše hčerke, ki je umrla v Ljubljani pri operaciji.

Nesreča vsled avtomobila. 48 let stari hlapec Ignac Šterovnik iz Stožic pri Ljubljani se je 4. t. m. ponoči med 1. in 2. uro peljal s praznim vozom na polje po mrvo. Na državni cesti blizu smodnišnice mu pride nasproti avtomobil. Hlapec pade z voza, si zlomi levo nogo in poškoduje na ostalem telesu.

Prva velika loterija »Slovenske Straže«. »Slovenska Straža« je društvo, ki ima namen, braniti naše slovenske meje, da nam ne vzame slovenske meje tujec, da nas ne potuji in da ostane slovenska zemlja naša in na njej lepa naša slovenska govorica ter vera naših očetov. Zato naj bi vsak in vsaka izmed nas podpirala »Slovensko Stražo« pri njenem delu s tem, da ji pristopite kot član. Sedaj je priredila »Slovenska Straža« tudi prvo veliko loterijo na korist revnim slovenskim otrokom ob slovenskih mejah. Pri tej loteriji je pa tudi za tiste, ki se je udeležijo, izredno ugodna prilika vloviti srečo. **Vrednost vsih dobitkov znaša dvajsettisoč kron, glavni dobiček ima vrednost pettisoč kron, drugi glavni dobiček ima vrednost tisoč kron, tretji in četrti po 500 K, ostali dobitki so po sto, petdeset, dvajset, deset in pet kron. Vseh dobitkov je tisoč petsto štirinajdeset.** Kmetovalci bodo imeli priliko dobiti med dobitki za kmetijstvo potrebne stvari. Kdor ne bi hotel za prvi dobiček popolno fino opravilo za tri sobe in kuhinjo, obstoječe iz spalne opravila, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske opravila, dobil bo lahko 4—6½ HP bencin motor, mlatnico z dvakratnim čiščenjem in slamoreznico. Tudi drugi dobitki obsegajo kmetijske potrebščine, tako da imajo naši kmetovalci ugodno priliko, za mal denar dobiti dragocene stroje in druge kmetijske potrebščine. Ena srečka velja samo eno krono! Vse naročnike in naročnice »Domoljuba« vabimo, da si poiščejo srečo pri loteriji »Slovenske Straže«, obenem pa s tem tudi pomagajo revnim slovenskim otrokom, sinovom teptanega slovenskega kmeta! **Povsod naj se dobi kdo, ki naj zbere več naročnikov na srečke »Slovenske Straže«, naj skupno odpošlje denar in naroči srečke pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani!**

Somišljeniki! Ljudski sklad je blagajna stranke. Častna dolžnost vsakega pristaša je, da tudi gmotno stranko podpira. Pogledajte nasprotnike, ki denar kar sipljejo. Zato naj vsak po svojih močeh prispeva. Nabirajte med somišljeniki pri vsaki priliki, na vsak napad od sirani nasprotnikov odgovorite s tem, da pošljete svoj prispevek za Ljudski sklad. Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

V Sv. Joštu nad Horjulom se je izvršila dne 2. septembra t. l. volitev občinskega starešinstva. Za župana je bil izvoljen Jožef Malovrh, za sveto-

valce pa: Pavel Žakelj, Janez Malavašič in Matevž Košir. Vsi so odločni pristasi S. L. S.

Ženo je ubil. Jurij Osredkar, pijanosti vdan užitar v Verzdencu pri Horjulu, je v nedeljo zvečer okoli 7. ure udaril s sekiro po glavi svojo ženo, tako da je kmalu izdihnila. Ko so ga vprašali na Vrhniki, kamor ga je pripeljal orožnik, zakaj je to storil, je smehljalje odgovoril, da zato, da ima zdaj mir.

Ker ni hotel dati mlaja za Sokole, je moral minuli teden posestnik Petelin iz Gor. Brezovice pri Preserju čutiti vso oliko teh ljudi. Franc Rogelj iz Dol. Brezovice ga je dvakrat napadel s sekiro ter tako udaril po glavi, da se je zgrudil na tla. Morda bi ga bil pobil do smrti, da ga ni ubranil pred nadaljnjo nasilnostjo njegov hlapec. Tako širi Sokol omiko med naše ljudstvo!

Otrok se zadušil. V Stanežicah nad Št. Vidom pri Ljubljani, je mati delavke v tobačni tovarni, Marije Sameja, doma varovala njene otroke. V ponedeljek dne 2. t. m. se je pa nekam odstranila, doma pa je pustila petletno dekletce, v košu na tečajih pa njeno osem mesecev staro sestrico. Ko se je mati vrnila domov, je našla koš prevržen, malo sestrico pa spodaj mrtvo, zadušeno.

Roparski napad. Dne 27. avgusta se je izvršil v Šinkovem Turnu napad pri belem dnevu na g. Amalijo Klemenčič pri odsotnosti soproga. Berač je prosil za milodar. Ko ga je prejel, je udaril g. Klemenčič, da se je onesvestila in se zgrudila na tla. Nato je vzel 20 K denarja in nekaj obleke, katero je pa na begu proč vrgel. Tat je srednje postave, rdeče brade v starosti okrog 40 do 50 let. Orožniki ga pridno zasledujejo.

Smrtini nesreči. Preteklo sredo 4. t. m. je na Jesenicah nagloma umrl Jožef Vovk, po domače Gregorjevec. Zadel ga je srčna kap. Prihitela sta k njemu zdravnik in duhovnik, pa je bilo že prepozno. — V četrtek se je ponesrečil na Plavžu v jami kjer je kopal ilovico, Pavel Robič, po domače Konček, 63 let stari posestnik s Hrušice. Padla mu je menda skala na glavo in je obležal na mestu mrtev. Oba pokojnika sta bila rojena leta 1849.

V Bohumu ponesrečeni Slovenci s štajerskega. Pri zadnji veliki nesreči v Bohumu so se ponesrečili tudi sledeči štajerski Slovenci: Franc Božič, rojen dne 5. avgusta 1893 v Rastju, okraj Brežice; Juri Jamnišek, rojen 17. aprila na Dobrni pri Celju; Salobir (predime neznano), rojen 28. avgusta 1878 v Vodica, občina Slivnica, okraj Celje; Franc Gobec, rojen v Bergovini (najbrže Bezgovici), občina Zibika, okraj Šmarje.

Brata ustrelil. Pri posestniku Blažu Romihu je visela puška dvocevka tako nizko na steni, da je prišel do nje 9letni sin Jože. V zibelki pa je sedel 9mesečni Mihael. Jože je snel puško s stene ter se z njo igral. Puška se je sprožila in strel je zadel v zibelki se-

dečega Mihaela, da je bil takoj mrtev.

Toča je pobila okrog Rogateca na Štajerskem in napravila posebno po vinogradih veliko škodo.

Opeknel se je 15 mesecev star otrok delavke Vodušek v Novi vasi pri Celju skoro do smrti. Ko ga je pustila mati za nekaj trenutkov samega, je z ognjišča zvrnil na sebe lonec vrele vode. Spravili so ga hudo opečenega v bolnišnico.

Poskušen samoumor. Čevljar Lovrenc Pahič na Koroški cesti v Mariboru se je hotel te dni obesiti. Ljudje so ga pravočasno našli. Baje se mu je zmešalo.

Samoumor. V ponedeljek, dne 2. t. m. se je obesil na Koroškem Tine Kopačnik, prejšnji Bvaželj na Ovču, na Adamičevem skednju v Čahovčah. Nesrečnež je bil prav pripraven delavec, kadar je bil trezen.

Smrten padec. V Stražišah v prevaljski občini na Koroškem je 78letna Marija Vastl, stanujoča pri posestniku Egidiju Hudostisk, padla iz svoje sobe, katere tla so vsled nekega požara pregorela, v klet in se je ubila.

Žganje ga je vrglo. V Sp. Trbižu pri peku Alojziju Mraku uslužbeni pomočnik Peter Kogej z Vojskega na Kranjskem se je 30. avgusta tako napil, da je padel s ceste 3 m globoko na železniški tir in se je ubil.

Avtomobil ga je povozil. V jarku ob Beljaški cesti blizu gostilne Sorgo v Celovcu so našli delavca Jakoba Šlamičnika, ki ga je povozil avtomobil ter mu zlomil nogo. Celo noč je klical na pomoč.

Kuga na gobcu in parklji je zelo razširjena v špitalskem in beljaškem okraju na Koroškem. V prvem je bilo dne 31. avgusta okuženih nad 270 hlevov, oziroma pašnikov, v občini Podkloster je bilo okuženih 6 hlevov in sicer v Podklostu 4, na Zilici 2.

Berila in evangeliji za nedelje, praznike in imenitnejše godove cerkvenega leta. Priredil dr. Josip Lesar, častni kanonik, profesor bogoslovja itd. v Ljubljani. Nova izdaja evangelijev je ravnokar dotiskana z novimi, zelo razločnimi in za ta namen posebej izdelanimi krasnimi črkami. Sploh je vsa zunanja oprema dragocena in prikladna vzvišeni vsebini. Knjiga je odobrena in postane vir in podlaga božje besede med Slovenci. Cene so sledeče: Platno, rdeča obreza 4 K 50 h; umetno usnje, zlata obreza 6 K 50 h; izdaja v najfinejšem (japan) papirju, sagra, zlata obreza 8 K. Knjigo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Ecce Sacerdos Magnus ad recipiendum episcopum in canonica visitatione ad IV. voces auctore Antonio Foerster, Op. 12. Cena 60 vinarjev. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Splošno pogrešana in že dolgo vrsto let razprodana zbirka v novem II. natisu obsega tri lahke pa zelo melodijozne napeve za »Ecce Sacerdos Magnus«. Med temi sta prirejena dva

za mešani in eden za moški zbor; dodejana so tudi rezponzorija, ki se odpevajo ob priliki birmovanja in kano-nične vizitacije. Zbirka je lahka, za naše zbore najbolj prikladna in bo brez dvoma našla pot na naše cerkvene kore.

Shod na žalostni gori pri Mokro-nogu je letos v nedeljo, dne 22. septem-bra, isti dan se dobe porcijunkulski odpustki. Za spovednike je zadostno preskrbljeno.

Na št. Joštu nad Kranjem, v staro-davni romarski cerkvi je v nedeljo 7. za. Mat. bož., letos na kvaterno, velik romarski shod kot navadno. Takrat dobi vsakdo tolikrat popolni odpustek, kolikorkrat obišče cerkev, kdor vredno prejme zakramente svete pokore in sv. obhajilo. Izpovednikov bo dosti. Želi se mnogoštevilne udeležbe.

Premovanje goveje živine za leto 1912 priredi deželni odbor kranjski v sledečih krajih: v Tomišlju dne 23. septembra t. l., ob 9. uri dopoldne; v Cerkljah pri Kranju dne 25. sep-tembra t. l. ob 9. uri dopoldne; v Do-lenjem Logatcu dne 27. septem-bra t. l. ob 9. uri dopoldne in v Loš-tem potoku dne 28. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne. Premovali se bo do biki, krave, krave s teletom in teli-ce. Biki morajo biti čistega plemena one pasme, ki je določena za dotično živinorejsko ozemlje (Gorenjska: pinc-gavsko, Dolenjska: sivo, Notranjsko: simentalško). Živali ženskega spola morajo imeti večino krvi one pasme, kakor je pogoj pri bikih. Vsak razstav-ljavec mora biti točno ob določenih uri na premovalnem prostoru, drugače iz-gubi pravico do premije. Za vsako žival je prinesiti seboj živinski potni list. Premovane smejo biti živali, ki so v lasti razstavljalca saj pol leta. Vsak-do se mora zavezati premovano žival rediti saj eno leto za plemo. Živali, ki so že bile na kakem premovanju pre-movane, so izključene. Natančnejša po-jasnila dajo županstva, župni uradi in živinorejske zadruge. Darila se bodo delila v denarju od 70 do 5 K in v čast-nih diplomah.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obre-
stuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Iz naše nove šole. Začetkom novega šolskega leta, ki se prične pri-hodnji teden (vpisovanje v soboto, 14., nedeljo 15., ponedeljek 16. t. m.) se bo otvoril šesti razred. Tako bo na naši šoli nič manj kot deset šolskih razre-dov. Novi šolski vrt se je že skoraj do-cela zgradil. Razdelil se bo v tri dele: igrišče za šolske otroke, drevesnica in zelenjadni vrt. Upati je, da se za pri-re-ditev vrta po šolskih predpisih dobi primerna podpora. — **Predavanja.** Preteklo nedeljo je domači gospod žup-nik v telovadnici Orla predaval o po-menu in sporedu evharističnega kon-gresa. Poslušalcev je bila polna dvora-na. Prihodnjo nedeljo bo predavanje v društveni dvorani v Dravljah. Preda-val bo jurist P. Rupnik. — **Na evha-ristični kongres** jih je šlo 39 iz naše župnije, na čelu gospod župan in gospod kaplan.

g Iz Mekinj. Nova dvorazredna šol-ska stavba je dograjena. Poslopje ima krasno zunanost. Blagoslovil bo novo šolo dne 15. septembra veleč. gosp. de-kan Ivan Lavrenčič ob navzočnosti oblastvenih zastopnikov. Spored: 1. Ob dveh popoldne govori v župni cerkvi preč. gospod dekan; nato blagoslov z Najsvetejšim. 2. Blagoslovljenje nove šole. 3. Razni nagovori odličnih oseb. 4. Moški zbori: a) Cesarska; b) Ipavic; Domovini; c) Aljaž: Na dan. Koj drugi dan se bo pričel šolski pouk v novem posloppju. Vsem, ki se bodo šolali v njem, daj mili Bog svoj blagoslov!

g Trboje. Dneva 1. in 4. avgust sta bila za nas Trbojce dneva veselja in radosti, katera ostaneta vsakemu Tr-bojcu vedno v spominu. Dne 1. avgu-sta smo dobili na našo novo ustanov-ljeno župnijo novega župnika č. g. M. Štular, dosedanjega prefekta v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljublja-no. Ob sprejemu so pozdravili g. župni-ka g. župan z občinskimi možmi, šol-ska mladina z g. učiteljem in Marijina družba. Po pozdravu smo spremili č. g. župnika med slovesnim pritrkovanjem zvonov po lepo z mlaji, venci in zasta-vami okrašeni vasi v cerkev, kjer so bile litanije. Dne 4. avgusta smo pa ob-hajali vstoličenje ali inštalacijo novega g. župnika ob asistenci č. g. dekana A. Koblarja iz Kranja in 11 drugih čč. gg. duhovnikov. Ob deseti uri je bila slovesna sveta maša, katero so daro-vali novi g. župnik. Cerkvini govor so pa imeli č. g. dekan A. Koblar, v kate-rem so nam živo naslikali kake pravice ima g. župnik do cerkve in župnije, ka-ko rad nam bo stal na strani v teles-nih, posebno pa v dušnih potrebah, s kakim veseljem nam bo delil svete zakramente itd. Trbojci, sedaj imamo kar smo želeli, svojo župnijo, svojega g. župnika, slušajmo njih glas in ne bode nam žal.

g Iz Zgor. Tuhinja. Dne 5. t. mes. je izbruhnil ogenj v Malem hribu v hiši vdove Katarine Hribar. Ker je bila hiša lesena in s slamo krita, je bila hipoma vsa v plamenu. Kako je ogenj nastal, ne ve nihče. Na prvo pomoč je prihitela tuhinjska požarna bramba in je prav pridno delala pri ognju, posebno mar-ljivo je branila, da se ni ogenj razširil na sosedno poslopje, to je Marije Smol-nikar, pri katerem se je že streha uži-gala in kateri je tudi poleg poslopja stoječi kozolec, obložen z žitom in se-nom, pogorel. Zahvaliti se je torej tu-hinjski požarni brambi, da je Mariji Smolnikar še ostala hiša in drugo gos-podarsko poslopje, ki je bilo vse krito z slamo. Vsa čast in hvala tej šele le-tos ustanovljeni požarni brambi. Tudi šmarska požarna bramba ni zaostala za tuhinjsko, hitro je prihitela na me-sto požara, a žalibog je bila hiša Kata-rine Hribar že vsa v ognju; skušali so se še z vso požrtvovalnostjo in nevar-nostjo rešiti iz goreče hiše, kar se je da-lo. Torej hvala obema požarnima bram-bama! Zavarovani sta bili obe vdovi, toda le za male zneske.

g Tržiške novice. V trž. kraj. šol-skem svetu je bil izvoljen za predsed-nika g. župnik Potokar, za podpredsed-nika g. šolski vodja Kalinger. — Vpi-sovanje za v šolo godnih otrok bo v so-boto ob 9. uri v deški šoli. Šola se prične v ponedeljek, 16. t. m., s sveto mašo ob osmih. — Mesto odišlega gosp. učitelja Sepaherja je okr. šolski svet na-stavil provizorično g. učitelja Jožefa Vider iz Ljubljane. — V nedeljo, 15. t. m., bo skioptično predavanje o evhari-stičnem kongresu v društveni dvorani sv. Jožefa, ako bo količjak mogoče do-biti potrebne slike za skioptikon, kar se bo pravočasno naznanilo v sobotnem »Slovencu«, kakor tudi čas in uro pre-davanja. — Z novim občinskim odbo-rom niso zadovoljni rdečkarji. Zakaj ne, nam ni znano. Da bi bili bolj zado-voljni z »nemško kliko«, kakor so ime-novali nemško stranko v »Zarji«, veru-jemo. Radovedni smo pa vendarle, kaj je nemška stranka, ki je 400 let gospo-dovala Tržiču, storila v prid delavstva.

g Novice iz poljanske doline. Dne 27. avgusta sta se v Srednji vasi sešla škofjeloški in idrijski odbor za grad-njo železnice Škofja Loka—Poljanska dolina—Žiri—Idrija. Odboroma izvolil se je skupni predsednik g. Thaler iz Škofje Loke, in deputatija peterih čla-nov, ki bodo šli na Dunaj do železniškega in vojnega ministrstva s prošnjo, da se nameravana železnica tem preje zgradi. Ako se pomisli, da je kot mejna železnica preko Bohinja zgrajena po ja-ko nevarnem terenu za vojni čas, je na-meravana železnica velikega pomena, ker bi se dala izpeljati po zanesljivem terenu brez večjih mostov in predorov. Pa tudi krajevne razmere ob tej progi so velikega pomena, kar je treba vse-kakor uvaževati. Skozi poljansko dol-i-no je deželna cesta delo »starega veka« kot neka razširjena »kozja pot« s sa-mimi klanci in ovinki, ob straneh z negotovo trdnostjo, tako da se za no-

nejša vozila skoro pravica ne dobi, ker se je bati nesreč, vsled teh okoliščin pa promet mnogo ovira in trpi trgovina in gospodarski napredek. Z železnico bi se oživila še kaka nova industrija. Veščaki za trdno sodijo, da v bližini Trate pod zemljo ležijo bogati zakladi črnosvitlega premoga. Na Hotavljah je cel hrib jako lepega in trpežnega rdečega marmorja, last neke tržaške družbe, ki pa radi prevelike oddaljenosti od železnice nima svoje vrednosti vsled velikih voznih stroškov. Ob kranjsko - goriški meji je opuščen bakreni rudnik, ki bi se potem železnice morda zopet oživil. V zgornji žirovski dolini je mnogo lesa, ki bi bil radi cenejše vožnje velike vrednosti. Dalje rudnik živega srebra v Idriji. Vsled navedenih razmer se prosijo naši državni poslanci in slavni deželni odbor, da z vsemi močmi delajo na to, da se nameravana železnica tem preje zgradi. — Dne 27. avgusta je na Trati pričelo poslovati mirovno sodišče. Pri prvi obravnavi se je posrečilo vse sporne stranke spraviti do poravnave. Bog daj, da se v bodoče tako nadaljuje!

Dolenjske novice

d **Krško.** Liberalec ima za sebe groš, za kmeta pa — knof! Kmeta zarubi zaradi par kron, bogatincem so zavalili na cente galice zastonj. To je taka krivica, da jo mora popraviti višja oblast: ubogim, po toči poškodovanim kmetom denar nazaj, bogatim purgarjem, ki lažni toče še videli niso, naj pa trdno stopi na — kurja očesa!

d **Loški potok.** Sicer vse naše delo in društva stoji pod ostro sodbo naših nasprotnikov, vendar nobeno ni poleg Orla toliko zbudilo besed in zabavljanja, kot delavsko društvo tesačev. Eni nas smatrajo za društvo, ki naj k punktu spravlja naše delavce, drugi za zavod, ki samo denar pobira in druge larifari. V zadnjem času je pa pokazal nek slučaj prav jasno, kakega pomena bi bilo to društvo za našega in vsakega tesača in kaka je korist združevanja delavcev: krog 60 mož in fantov iz naše doline je v delu pri nekem trgovcu na Ogrskem. Delali so že dalje časa, zadnji teden se je pa trgovec uprl in ni hotel delavcev izplačati. Ljudje so hoteli zasluženi denar glasom pogodbe v določenem roku, a tovarnar ni hotel slišati nič. Z raznimi sredstvi so skušali delavci priti do svojih pravic, a ni se dalo. Tedaj pa brzojavil delavec Ruparč, član našega društva, za svet in pomoč vodstvu društva. Vodstvo društva je brzojavilo tovarnarju, naj nemudoma ugodí upravičeni zahtevi delavcev. In glej! Po prejemu brzojavke je ravnatelj tovarne sam poklical delavce in ustregel njihovi zahtevi. Bil je voljan ustreči takoj vsem delavcem. Da bi se vsi naši delavci hoteli zbrati v društvu, koliko krivic in škode bi si

prihranili po svetu. Saj ga ni leta, da ne bi cele kompanije delavcev tožile nad krivičnim postopanjem raznih delodajalcev. Res da je vzrok često nevednost glede pogodb in lahkovernost, a pred vsem pa je nesloga. Nemški delavec vživa po Slavoniji veliko več ugodnosti nego naši, ker ga ščiti društvo. Pri nas se pa ravnamo najrajši po receptu: vsak sam zase, nazadnje smo ogoljufani, oškodovani vsak sam zase. Tožimo in jadikujemo pa vsi skupaj. Da bi se vsi združili in združeno nastopali, koliko bi bilo za ves stan tesačev boljši, zlasti v tujini. Žalibog pa premnogi rajši poslušajo razne najete in nenajete hujšakače, zato pa naš glas ostane pri mnogih glas vpijočega v puščavi. Navedeni slučaj naj bi zdramil te in one, dobro bo le edino — delavcu.

Notranjske novice

n **Žiri.** Delavnim možem v Slovenski Ljudski Stranki gre čast, da se gospodarsko življenje v Žireh veselo razvija. Kmetijski poučni tečaj, ki se je vršil lanske leto; čevljarski tečaj, knjigovodski tečaj, ki sta bila v Žireh pretečeni mesec zaključena ter sta bila obilno obiskovana; gospodinjinski tečaj — za ženske tako potrebno znanje v kuhanju in podobnih ženskih strokah — za katerega se tudi že vrše priprave; vse to jasno kaže, da hočejo možje, ki so zdaj na krmilu, ljudem v resnici pomagati ter jih ne samo s praznimi besedami slepiti. Isti razlog je vodil tudi pri vprašanju glede obrtne šole občino in deželni odbor: dati obrtniškemu naraščaju priliko, da se izobrazi v svoji stroki in pripravi za življenjsko konkurenco, kolikor je v Žireh sploh mogoče. In kakor vse kaže, dobimo za našo žirovsko in poljansko dolino v kratkem iz Fužin neizčrpno električno silo, ki bo po nizki ceni na razpolago dan in noč obrtniku in kmetu. Deželni odbor, odkar je v rokah S. L. S., ume drugače svojo nalogo in svoje dolžnosti, ki jih ima nasproti svojim volilcem, nego se je to prej vršilo. — In kaj z železnico Škofja Loka—Žiri—Idrija—Sv. Lucija? Toliko sestankov in besed že in — prerekanja! Idrija je hotela biti zastopana po soc. demokratu, češ, na Dunaju je soc. demokracija najmočnejša v državnem zboru; in ti, nemški, češki demokratje bodo brusili svoje pete krog raznih ministrstev za žirovsko - idrijsko železnico! Kdo naj to verjame? Zlasti, ker so na idrijskem soc. demokratskem magistratu, kot je poročalo časopisje, ministra prav slabo pozdravili; s tem si mož ni uglasil tal za našo železnico. Mi bi raje molčali o vsem tem, naj pripomore h gradnji naše železnice, kdor kaj more; kdor hoče več in more več, dobro došel, umakne se mu iz srca rad vsak »bogat župnik«. Toda stara pesem: katoličan napravi križ pred te-

žavnim delom in išče pomoči, tam kjer je moč; liberalec in soc. demokrat pa zbada in kolne bogate župnike in strupene klerikalce in išče zaslonbe pri Ravniharju in Adlerju, češ železnica se mora graditi brez politike. Mi je bomo silno veseli, te železnice brez politike. Gospodje, vsak otrok ve, da se rabi v gospodarskih vprašanjih eminentne važnosti zelo veliko politike, samo liberalni dopisnik je drugega mnenja. Naj bi se s tem končalo smešno, otročje besedičenje; gosp. predsedniku škofjeloško-idrijskega odbora pa svetujemo, naj skuša uplivati, da ne pridejo v dnevno časopisje stvari, ki bodo delo ovirale in svetu nudile gradiva za smeh, ko se je začelo graditi železnico Škofja Loka—Žiri—Idrija.

n **Iz Idrije.** Shod Marijinih družb za dekleta idrijske dekanije se je v Idriji v nedeljo, 25. avgusta lepo izvršil. Udeležba je bila mnogobrojna. Nadejamo se, da lepo uspela slavnost ne bo ostala brez ugodnega uspeha med dekleti. — Isto nedeljo je praznovalo kolesarsko društvo »Sloga« svojo desetletnico. Tujih kolesarjev je prišlo v Idrijo menda samo 7 in domačih je bilo nekaj več kakor 20, tako da je proslavljalo desetletnico ne nad 35 biciklistov. Preje pa tako ropotanje po plakatih. — V torek, 27. avgusta se je vršila seja konzorcija za nameravano železniško progo Škofja Loka—Žiri—Idrija—Sv. Lucija pri g. županu v Srednji vasi. Predsednikom skupnega konzorcija je bil izvoljen g. R. Thaler, trgovec v Škofji Loki. Za podpredsednika pa: č. g. župnik Josip Logar v Žireh in g. Iv. Štravs, župan v Idriji. V prvi vrsti bo treba prositi kranjske državne poslance — pristaše V. L. S. — za posredovanje, da se nameravana železnica doseže. Soc. demokratski poslanci se ne bodo veliko brigali za njo. Zeleti bi bilo, da se železnica trasira tako, da se od Žirov obrne ob Sovri do točke, pri kateri bi se s prihodnjo železnico iz Ljubljane čez Horjul strnila, potem po Žirovnici prešla v tunel, ki naj pride kje pri Ljubevču na dan, da bo Idrija ležala ob progi. Vse druge namere v tem oziru so nepotrebne, ker bodo samo ovirale osredotočeno delovanje za nameravano progo.

Planina pri Rakeku. Dne 24. avgusta smo imeli nabor v Logatcu. V celi fari so potrjeni samo 4 fantje. Fantje, le korajžo, tudi vojaški stan je lep stan in ne pretežek, samo, da je človek pošten. — Dne 15. septembra na praznik Marijinega imena bo glavni in največji shod na Planinski gori. Ne pozabite ta dan počastiti Marijo »Pribežališče grešnikov«. Prilike boste imeli dovolj, da opravite svojo pobožnost. Spovedovalo bo pet duhovnikov. V soboto zvečer ob pol šestih uri je pričetek s petimi litanijami Matere božje. Tudi za jed in pijačo bo prekrbljeno. Notranjci, prihitite torej od blizu in daleč, poklonit se svoji Materi na Planinski gori.

Veličasten evharističen shod v Logu se je vrši v nedeljo. Vsled pomanjkanja prostora le ob kratkem poročamo, da kaj takega Log morda še nikoli ni videl. Po izbornem cerkvenem govoru dr. Jeršeta in po sveti maši je bila veličastna procesija z Najsvetejšim: mladina, Orli, nebroj Marijinih družb z zastavami, župani cele Vipavske z odborniki, društva in druge množice, več nego 5000 oseb. — Popoldansko zborovanje je bilo pravi ljudski tabor. Govorili so: dekan, dr. Žitnik, dr. Breclj zelo zanimivo o zvezi vere z zdravjem; deželni poslanec Ravnikar o Slomšku, braniški kurat. Z zahvalo vsem, ki so se udeležili shoda in vsem govornikom in s klicem, naj Bog ohrani presvitlega cesarja, pokrovitelja evharističnega kongresa, je zaključil predsednik ta veličastni shod. Odšli smo z zavestjo, da je dobrotni Jezus, evharistični Kralj, blagoslovil shod, da bo obrodil stotero sadov za lepo vipavsko dolino.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Dob. Po daljšem prestanku napravi naše društvo na nedeljo presladkega Marijinega mena, dne 15. septembra, popoldne Slomškovo slavnost. Na bogatem vspredu je petje, govor, deklamacije, tamburanje in dve kratki predstavi. Naši prijatelji bodo videli, da v tem času, kar se nismo videli pri naših prireditvah, nismo spali, ampak smo naredili velik korak naprej. Oskrbeli smo si velik in prostoren društveni oder in čedne kulise. Vse je delo domaćih rok in izvršeno lepo in solidno in poceni. Kdor ne verjame, naj pride v nedeljo, pa se bode osebno prepričal, da ne bahamo preveč.

Na Brezovici pri Ljubljani priredi v nedeljo, 15. septembra telovadni odsek Orel javno telovadbo in veliko vrtno veselico pri g. Franc Vekovrhu z obširnimi sporedom. Sodeluje slavna društvena godba z Viča. Začetek ob pol dveh popoldne. Ljubljancem in okolčanem, ne prezrite tega zleta in prihiite v obilnem številu na prijazno Brezovico! Odhor.

Iz Preddvora nad Kranjem. Fantovski odsek katol. slov. izobraževalnega društva se pripravila na zanimivo prireditev, ki se vrši 29. septembra z igro in komičnim prizorcem. Natančnejši vspredu objavimo prihodnjič.

Bled. Dne 29. septembra ob 9. uri popoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadrugne bolniške blagajne na Bledu, Milno 3.

Iz Šturja. Veliko Slomškovo slavnost priredi katoliško izobraževalno društvo v Šturjah v nedeljo, dne 15. septembra, ob treh popoldne. Na sporedu je igra »Mlinar in njegova hči«, potem je velika vrtna veselica, pri kateri igra orlovska godba iz Šmarji. Pri veselici bo velik srečolov, prirejeni bodo tudi paviljoni in obilni udeležbi vabi odbor.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Predavanje g. pisatelja Finžgarja. Na povabilo živinorejske zadruge za občini Škofjo Loko in Zimnec je predaval gospod župnik Finžgar na Mali Šmaren v Društvenem domu v Škofji Loki o zadrugništvu. Naj posnamemo iz njegovega predavanja par misli. V zadrugništvu leži moč vsakega stanu. Da nam tovarnarji diktirajo cene, to je mogoče samo radi tega, ker so med seboj tesno združeni. Zadruga ne išče koristi za enega posameznika, ampak za vse, splošno korist. In zadruga misel dan-

danes ni nikjer tako malo razvita, kot med kmeti. Govornik je opozarjal na koristi, ki jih nudi lahko živinorejska zadruga. Ona skrbi zlasti za pouk v kmetijstvu in izboljšanje naše živine, da bo ona dobila dobro ime na svetovnem trgu. Zadruga pomaga lahko pri vnovčevanju živine in poljskih pridelkov, pri nakupu poljedelskih potrebščin, strojev itd. Kadar bodo organizirani vsi kmetje, takrat jim bo šele mogoče, nastopiti za svoje pravice kot en moč. — Nato je kulturni tehnik g. Bernik obljubil, da bo prišel v nedeljo, dne 22. septembra, ob 10. uri popoldne v Društvenem domu s predavanji o jesenskem gnojenju z umetnimi gnojili. Predavanje bo združeno s poizkusi. Gosp. živinorejski inštruktor Krištof je naznanil, da bo prihodnje leto na sv. Roka dan v Škofji Loki zborovanje zastopnikov vseh gorenjskih živinorejskih zadrug. Že za letošnjo zimo pa je napovedal dvo- ali tridnevno poučni tečaj za kmetijski stan, kjer bodo predavanja o krmiljenju živine, prašičereji, o gnojenju, izboljšanju hlevov in sploh o vseh rečeh, ki se tičejo kmetijstva, seveda v kolikor bo to mogoče v tako kratkem času. To bo prvi tak tečaj v Škofji Loki, kot se je sploh v škofjeloški okolici pričelo živahnejše življenje na polju zadrugništva, pri čemur ima velike zasluge gosp. pisatelj Finžgar. Če upoštevamo, da je bilo to predavanje prva javna prireditev zmlinske zadruge, moramo imenovati udeležbo (nad 100 ljudi) prav častno. Trdno upamo, da bo udeležba pri poznejših predavanjih še večja iz obeh dolin in iz mesta. Zlasti vabimo kmete na poučni tečaj po zimi, za katerega se bo čas že pravočasno določil v sporazumu z udeleženci.

Vače. V nedeljo, dne 8. septembra, je v našem izobraževalnem društvu predaval deželni sadjerejski nadzornik g. M. Humeč. Govoril je o obiranju in sušenju sadja ter umni napravi sadnega mošta. Ker je v našem kraju nenavadno veliko žlahtnega sadja, zato bomo koncem tega meseca poslali bruske moštne na sadjarsko razstavo v Linc. Sklenili smo obenem prirediti razstavo domačega sadja v našem društvu. Da je bilo predavanje kraju in razmeram primerno, se razvidi iz tega, da so številni poslušalci nad dve uri dolg govor z napeto pozornostjo poslušali. Ko bi se naši gospodarji oprijeli najnovejših izkušenj v sadjarstvu, bi imeli marsikak stotak več v svojem žepu.

Vrhpolje. Slavnost desetletnice našega »Kat. slov. izobraževalnega društva« je jako lepo uspela; krasno vreme smo imeli in pa obilo udeležbe od vseh krajev doline. Pa kdor je slišal slavnostni govor in petje našega zbora ter je bil navzoč pri igri, temu gotovo ni žal, da je prišel v Vrhopolje. Po tako lepo uspeli slavnosti se čuti odbor primoranega izreči najiskrenejšo zahvalo g. dr. M. Lavrenčiču za globoko zasnovani slavnostni govor ter gosp. organistu F. Premru za njegov trud s petjem. Odbor se nadalje iskreno zahvaljuje slavnemu občinstvu, ki se je v tolikem številu odzvalo našemu vabilu, da smo na tako slovesen način praznovali desetletnico društva. Bog plačaj vsem skupaj!

Križe pri Tržiču. Jugoslovanska Strokovna Zveza, skupina Križe, je priredila v nedeljo, 1. septembra, veliko ljudsko veselico v gostilni g. R. Simončiča v Žig. vasi, ki je nad vse pričakovanje dobro izpadla. Ljudstva se je nabralo ob blizu in daleč toliko, da je številka za srečolov naenkrat zmanjkalo. Med množico ljudstva je bilo tudi opaziti domačega g. župnika svetnika Zabukovca, pisatelja g. župnika Bohinca iz Dupelj, nadalje urednika »Zlate dobe« g. Kalana in mnogo domače gospode, večino novo izvoljenega občinskega odbora. Veliko smeja je zbudil prizor »Kmet in fotograf«, ki se je na željo občinstva moral ponoviti. Otrokom je napravil obilo zabave tudi ribji lov, vmes pa je prav pridno prepeval domači mešani in moški zbor ter igrala godba na lok društva sv. Jožefa iz Tržica, katera je za take prireditve vsega priporočila vredna, zvečer pa je na zahtevo moral predstavljati gospod predsednik skupine kot znan igralec še »Frakeljnovga Boštjana« iz »Zlate dobe«, kateri je zbudil zopet mnogo smeja. Tako je pokazala skupina, da se da tudi dobro zabavati brez tistega neumnega plesa. Bog daj, da bi se zopet kaj kmalu pri taki veselici videli!

Dogodki križem sveta

Mož in žena ubila drug drugega s sekiro.

V Blažičih pri Kastvu je strašen dogodek pretresel vse prebivalstvo okolice. Zakonska Josip in Josipina Pilepič, rojena v Brnasih pri Kastvu, sta namreč sklenila, da izvršita samomor in ubijeta drug drugega s sekiro. Obadva nista bila nikdar pri pravi pameti. Mož, ki je bil star 32 let, je nekad delal v tvornici torpedov, a si je pri nesreči pretresel možgane. Od onega časa ni bil nikoli jasnih misli. Pred dvema mesecema so ga, kot se je dozdevalo, izpustili nekoliko ozdravljenega iz norišnice. Zdi se pa, kakor da bi moževa norost začela vplivati tudi na njegovo ženo, vendar pa temu nikdo ni pripisoval pomena. Tragedija se je dogodila med 4. in 5. uro popoldne. Soproga sta se zaprla v sobo, da umreta na najgroznejši način. Oskrbela sta se že prej z ostro nabrušenima sekirama, nakar sta v sobi navalila drug na drugega. Težko je dognati, kako se je strašni čin zgodil, ker ni bilo nikogar blizu. Domnevajo pa, da je žena prva navalila na moža. Najprej ga je s sekiro udarila po glavi ter mu prizadela 20 cm dolgo rano. Z drugim udarcem ga je zadela na vrat, s tretjim na prsi in s četrtilim na spodnjem delu trebuha. Z zadnjim udarcem je žena svojemu možu presekala trebuh tako, da so se mu vsula čreva iz trebušne votline. Gotovo je nepojmljivo, da je mož, tako težko ranjen, mogel zadati ženi tri jake in smrtonosne udarce. Z nadnaravno močjo norca je zavihtel sekiro in vsekal ženo po obrazu ter ji usta popolnoma presekal. Iz ust je brizgnila kri, besnost norca je postala še večja in z enim samim udarcem ji je odsekal roko, ki je krčevito stiskala sekiro. Tretji, najhujši udarec, je v trenutku prekal glavo ženi, ki se je zgrudila krvava in razmesarjena na posteljo. Soba je izgledala kakor klavnica — na tleh mlaka kadeče se tople krvi, odsekana roka s sekiro je ležala na tleh, žena vsa krvava na postelji, s katere je tekla kri, a mož, ki mu je kri curjala z lica, je gledal z norimi očmi vse to, krčevito stiskajoč sekiro v s krvjo namočni in razmesarjeni roki. Kljub temu, da je bil ves razmesarjen, je imel še neverjetno moč, da je šel k oknu. Od tamkaj je priklical nekega Blažiča, ki je slučajno prišel mimo. Temu je Pilepič s slabim in umirajočim glasom povedal, kaj se je zgodilo. Nato se je vrnil v sobo ter se zgrudil nezavesten na tla poleg postelje, na kateri je ležala njegova žena mrtva. Poklicani zastopniki oblasti so dali umirajočega Pilepiča prevesti v reško bolnišnico. Ta strašen dogodek, kakršnega ne pomni nihče v kastavski okolici, je napravil grozen vtisek med prebivalstvom, ko se je razvedel.

Napad na nadvojvodinjo. Nemški listi poročajo: Tržaška policija je prišla na sled nameravanemu napadu na avstrijsko nadvojvodinjo Marijo Jožefo, drugo sestro saškega kralja Friderika Avgusta. V Miljah pri Trstu so aretovali štiri delavce, ki so bili osumljeni kot anarhisti in ki so nameravali izvesti napad na nadvojvodinjo. Nadvojvodinja, ki biva sedaj v Miramaru, hodi namreč vsak dan v Milje, da slika tamkaj razvaline gradu. Vsi štirje aretovanci so nameravali ob taki priliki nadvojvodinjo napasti in umoriti. Nadvojvodinja Marija Jožefa je v 46. letu starosti in je bila soproga leta 1906. umrlega nadvojvode Otona ter je mati bodočega avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Karola Franca Jožefa.

Velikanska blamaža svobodomiselncev na Dunaju. Društvo »Freie Schule« je priredilo neokusno demonstracijo proti evharističnemu kongresu. Izdalo je namreč za vsa avstrijska mesta 2 milijona izvodov nekega pamfleta, v katerem različni svobodomisljeni in socialnodemokratski poslanci psujejo evharistični kongres. Ko so raznašalci po dunajskih hišah ta pamflet razdeljevali, so jih skoro po vseh hišah oskrbniki oklofotali in deloma pošteno pretepli. 250 oseb je bilo pri tem aretovanih. Demonstracija framasenov in socialnih demokratov se je popolnoma izjalovila.

Velikanski nesreči. Na letališču St. Adrian se je aparat letalca Bearda trikrat v zraku okoli svoje osi presukal, potem pa zletel naravnost med gledalce. Nastala je strašna panika. 4 osebe, med temi 2 ženski, so ubite, 20 pa je ranjenih.

New-York, 9. septembra. Na velodromu se je pri dirki motorjev en motor zaletel v gledalce in 6 oseb ubil. Vsled panike pa je bilo 40 oseb ranjenih.

Drobtine

Skrivnostna maska. Leta 1834. je bila nekega dne v neki peterburški palači maškarada; postavili so na okna luči v znamenje, da so tudi nepovabljenе maske dobrodošle. Ne dolgo potem pa vstopi cela četa mask v kitajskih oblekah, ki so nosile v naslonjaču ne-

ko osebo, katero so maske imenovalе svojega gospoda, čegar rojstni dan obhajajo. Spoštljivo postavijo naslonjač z godevnjakom sredi dvorane ter začno plesati okoli njega svoj narodni ples. Po končanem plesu se tuje maske pomešajo med ostale goste, s katerimi se v francoskem jeziku prav izvrstno zabavajo. Čez nekaj časa pa tuje maske druga za drugo izginejo iz dvorane in palače. Nazadnje je ostal samo gospod v naslonjaču, v katerem je sedel molče in nepremično. Polagoma odidejo tudi drugi gostje, dokler se pozornost nazadnje odhajajočih ne obrne na resnega Kitajca. Zdaj stopi hišni gospodar k molčečemu možu in ga uljudno prosi, naj sedaj sname masko, da bo on in njegova družba vedela, komu se ima zahvaliti za prijetno zabavo. Toda Kitajec se ne gane. Končno sname hišni gospodar sam neznanu masko z obraza. Toda kdo bi popisal grozo navzočih, ko zagledajo obraz — mrliča! — Takoj pokličejo policijo in zdravniška komisija je dognala, da je bil tujec le nekaj ur pred začetkom maškarade umorjen. Morilec nikakor niso mogli zaslediti, tudi se ni moglo zvedeti, kdo je bil umorjen. Dognalo se je samo to, da se je mrtva maska s spremstvom pripeljala v krasni kočiji pred palačo.

Brezobziren. Lord Duberton, zelo domišljav član angleške zgornje zbornice, se nekoč izprej po nekem travniku. Kar plane v njemu vol, ki je najbrže mislil, da ga boče nekdo prikrajsati v njegovih pravicah. Plašno in kar more hitro jo ubere lord po travniku. Ves iz sape pribeži do nekega plota, čez katerega urno skoči in nenadoma stoji pred lastnikom vola, precej rejenim kmetom. — »Mož, kaj naj to pomeni?« se začne kregati lord. »Kako morete dopustiti, da ta divja zver tako prosto okoli leta?« — »Potolažite se, gospod,« odvrne kmet, »toda jaz mislim, da ima vol ravno tako pravico letati po travniku kot vi.« — »Ali veste, kdo sem jaz?« vpije lord. — »Kmet od mame z glavo.« — »Jaz sem član zgornje zbornice, lord Duberton!« — »I seveda,« odvrne kmet smehljaje. »Zakaj pa Vaša Visokost tega ni precej volu povedala?«

Kako močan je led. Vsako leto čitamo, koliko oseb se je ponesrečilo s tem, da se pod njimi udere led. Iz tega bi se lahko sklepalo, da led ni v stanu nositi velike teže. In vendar je led sposoben, prenesti jako veliko težo. Nesre-

če se pripetijo le zato, ker se ljudje in živina včasih upajo na prav tenko ledeno skorjo. Ako pa je led le 4 cm debel, že zlahka nosi težo navadnega moža; pri 8 cm že lahko infanterija polahkoma čezenj koraka. Za kavelerijo in lahko artiljerijo zadostuje debelost 12 do 15 centimetrov, za težke kanone debelost 20 cm. Ako pa je led debel 40 centimetrov ali več, prenese vsako težo, ki more priti v poštev.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

Pri izkušnji. Profesor: »Kaj je goljufija?« — Dijak: »Goljufija je, če me pri izkušnji vržete!« — Profesor: »Kako to razumete?« — Dijak: »Ker pravi postava, da je tisti goljuf, kateri nevednost koga drugega porabi v to, da mu škoduje!«

»Čeravno vem, da je res, kar pripoveduješ, pa vendar bi rad poznal tistega osla, ki bi to verjel, če bi mu jaz pripovedoval!«

Nepotrební zagovor. Na vojaški nabor pripelje oče fanta, ki ima prav debelo glavo in pravi: »Tukaj imajo gospodje potrdilo od županstva, da je fant imel tako debelo glavo že ko je na svet prišel, — da ne bodo mislili, da se je sam popačil!«

Navihaneec. Bankir tujcu: »Vi pravite, da mi hočete nakloniti dober zaslužek, — s čim pa?« — Tujec: »Če bi jaz — kar Bog varuj! — v vodo skočil, bi se za mojo družino nabirali milcdari. Vi kot dober in bogat mož bi gotovo v ta namen darovali 200 kron. Ker pa ne nameravam utopiti se, sem Vam s tem dal v eni minuti dobička 200 kron in od teh mi dajte dvajset odstotkov!«

Nesramno. Čevljar: »Pred pol letom ste od mene dobili čevlje, ki ste jih že strgali, plačali pa ne. Kdaj dobim svojih 14 kron?« — Gospod: »Kaj? Za par raztrganih čevljev naj vam dam 14 kron?« — To je naravnost nesramno!«

SKRIVALNICA.

Defraudant: Kje je žandarm:

Bodemo li jo našli?

Iščemo gospodinjo, ki še ne uporablja Schichtovega mila?
Hočemo ji pojasniti, da je zapravljivost, če se perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

Mnenje gospoda dr. I. Nedelko, Solun.
Gospod J. Serravallo, Trst.

Veseli me, da Vam zamorem poslati svoje mnenje o Vašem Serravallovim Kina-vinom z železom, ki ga rabim že dve leti. S kratkimi besedami: Vaš preparat pripisujem vedno kot krepilo in proti mrzlici. Vsled dobrega okusa ga jemljejo radi tudi oni bolniki, ki nočejo uživati več nobenih zdravil, ker imajo od njih že ves pokvarjen želodec. Ti bolniki so zadovoljni z njegovim okusom in tudi z uspehi, ki se dosežejo z njim. Podajam ga tudi rad svojim operirancem, posebno ženskam, v času konvalescence, in sicer z najboljšim uspehom. Tudi šibkim, doječim ženskam je postalo naše vino prepotrebno, ker ga lahko uživajo in uspešno.

Solun, 12. junija 1909.

Dr. Nedelko.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke zadnje mode razpošiljala najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 305. Vzorce na zahtevo pošt. prosto.

Na Kaiserjevih glasbenih šolah na Dunaju je v šolskem letu 1912/13 izpopolniti več celih in polovičnih praznih mest, katere oddajajo razni faktorji. Nša natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo na Dunaju, VII/5, Halbgasse 9.

SUKNA in modno blage za gospode in gospe prip. izvozna hiša **PROKOP SKORHOUŠKY in SIN** v Humpolcu na Češkem. Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo izgotov. m. tukaj gosposke obleke. 284

CEFIRI

Praško domače mazilo, iz lekarne c. kr. dvornega dobavitelja B. Fragnerja v Pragi, ki bolečine hladi in lajša, preprečuje vsako vnetje in na zdravljenje vsake z njim pokrite rane dobro vpliva, je pridobilo sloves izvrstnega domačega zdravila, ga ohranjuje ter se njegova uporaba vsled tega vedno bolj razširja. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. Gledj oglas!

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le **Stieckert's mlieko mila Bergmann & Co.** Tešin ob. Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/II/12

Najprimernejša darila si more vsak izbrati iz velikega, lepo ilustrovanega cenika, ki ga na željo radevolje dopošlje ljubljanska tvrdka H. Suttner, veletrgovina z urami, zlatnino in srebrnino.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Praga, 4. septembra: 90, 82, 55, 6, 43.
Linc, 7. septembra: 19, 44, 58, 24, 32.
Trst, 7. septembra: 61, 34, 43, 50, 33.

Tržne cene
za 100 kg.
Ljubljana, 10. septembra 1912.

Deželni pridelki:	Cena	Zivina, meso	Cena
Pšenica	23 60	Ziva vaga:	
Rž	20	Goveda pitana	82
Ajda	22 60	Teleta težka	109
Jčmen	18 50	Teleta mala	102
Oves	20 40	Prasici	136
Proso belo	10 80	Koščuni	106
Proso rumeno	18 30		
Koruza stara	20 30		
Koruza nova	—		
Leča	25 30	Kuretnina in drugo:	
Grah	28 40	Maslo kuhano od	
Laneno seme	39 50	K 200— do	280
Gršica	19 10	Maslo surovo od	
Domača deteja	—	K 200— do	320
Fizol Ribničar	26 50	Slanina sveža (špeh)	177
Fizol Prepeličar	24	Slanina prekajena	180
Fizol Mandolion	—	Mast svinjska	96
Cebula	8	Loj	9
Krompir	4 40	Jačca 100 komadov	1 20
Želje sveže	3 50	Pisanci	75
Želje kislo brez	11	Golobi	3 90
soda	—	Raca	6 60
Repa gorejska	98	Gos	—
Repa sveža	3 80		
Repa hlaša brez	10 40	Kolonijalno hlago	
soda	19	na dobo:	
Brinje	83 80	Riž Rangon od	44 50
Kumna	—	K 20— do	—
Oreh	—	Kava Santos od	302
Gobe suhe	200	K 20— do	95
Ježice	—	Sladkor	36 60
Želod	—	Petrolej	—
Smrekovi storži	—		
Seno	4		
Slama	3		
Stelja	—		

Gospodarska zveza v Ljubljani
nakupuje
laneno seme, jabolka za mošt
kakor tudi vse poljske pridelke.
Svojo zalogo špecerijskega blaga priporoča trgovcem na deželi.

"Slovenska Straža" v Ljubljani obični po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri "Ljudskem zavarovanju". Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod "Ljudsko zavarovanje na Slovensko Stražo v Ljubljani."

Izjava.
Podpisani s tem prekleujem, kar sem pisal Iv. Dobretu na dopisnici, ker sem ga terjal, da vrne blagajni gasilnega društva 40 K, in izjavljam, da ni nikoli ničesar iz nje vzel za se in protipostavno.
V Sori, dne 25. avg. 1912. 2871
Jos. Dolenc, posestnik, Pungert.

Vesela novica iz Carigrada se bo oznanila po žrebcaju turških srečk dne 1. oktobra t. l. dotičnemu naročniku, čegar številka bo zadela glavni dobiček. Kdor nima še te izborne srečke, naj jo nemudoma naroči, da bo deležen prihodnjega žrebanja. Po posredovanju "Slovenske Straže" zamore turško srečko dobiti vsakdo na mesečne obroke po 4 krome 75 vin. in prejme zraven še eno srečko v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastonj. — Pojasnila daje in naročila sprejema za "Slovensko Stražo" g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 2604

500 kron
Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin R-a-mazilo. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2520
Kemény (Kaschau) I.
Poštai predal. 12/161, Ogrsko.

Zenski poklic
Gotova eksistenca s prevzetjem naše odotne podružnice. Mal kapital potreben. Ponudbe na **Yoghurt - Werk. „Agra“,** Gradec. 2806

Zastopnika
išče za obisk detailistov v Ljubljani in sosednih krajih tovarna
Bouillonskih kock
ki začne svoj obrat v oktobru. Iste se bodo izdelovale po novem načinu in bodo veliko ceneje okusneje in veliko izdatnejše kakor vsi konkurenčni izdelki in se bodo lahko uporabljale kot najpopolnejše nadomestilo za meso. Ponudbe z navedbo referenc na H. N. 1303 na Rudolfa Mosse Dunaj. 2816

Tovarna „JANUS“ - koles
3 leto jamstvo

Največja in najboljša tverika za kolesa: šivalne stroje ter njihove dele.
Najboljši izvor
za koles. šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, znanja pneumatika (Mantel) od K 4-20, notranja pneumatika (Luftschlauch), prve kavosji. nesestili. od K 2-80, čestilinske svetilke od K 1-20, od K 1-20 ročni zvonci in dr. od 20 h, provrstne veržice od K 2-70, pedali prve vrste od K 2-50, pesta s prostim tekom (Freilaufnabe) od K 12-50 naprej, Soda, torbice, osti itd., za vse sisteme, umli, cevi v vseh merah itd., najceneje. Lastne popravne, zavod za ponikljanje inemaj litanje. Pošilja vsak dan po pošti.
Zahtevajte cenik 1912 zastonj in poštne prosto.
Dvozna tverika za kolesno obrt **Maks Skutezky.**
Dunaj I. Stubenring 6.

Hiša oddaljena 3/4 ure od Ljubljane z lepim sadnim vrtom, nji vami in travniki se proda. Tudi sama hiša z vrtom se proda. Več pove Ivan Skalar, Zapuže štev. 15, p. št. Vid nad Ljubljano. 2783

Išče se pridna in zanesljiva dekle, ki bi znala kuhati in likati ter bi opravljala vsa domača hišna dela za družino dveh oseb v mestu, zunaj Ljubljane. Perilo izven hiše. Plača 24 K mesečno. Nastop lahko takoj. Ponudbe do 16. sept. na upravo "Domb-luba" pod št. 911 2865.

Razpošiljam orožje vsake vrste
za poskušajo za tednevni ogled. Puskarnicevka Lancaster K 30-, dvocevka Lancaster K 30-, Hammerless-puska K 70-, Flobert K 8-; samokres K 5-, pištola od 2 K naprej. Ilustrovan cenik zastonj. F. DUSEK, tovarna orožij, Opatično št. 2137, ob drž. želez. Če ko.

Avtomatična pasli!
Za podlgane K 4—, za miši K 2 40, njame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Ne zapuste nobenega smrada in se opet same nastavijo. Past za ščurke odina te vrste, na katero se njame na tisoče ščurkov v eni noči, K K 2 40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetu **Franco Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3/23.** Mnogo pohvalnih pism. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23446. 2829

Čujte!
Sovražnik! Sovražnik!
Istnega denarja ste, ako kupujete izgotovljen-
RUM
Altwater liker, Allasch kimljevec itd! Z mojimi izvirnimi
ESENCI
naredite brez vsakega truda najfinejše likerje za polovičen denar. 1 stekl. zdostuje za 5 l rumna prve vrste, 3 l najfin. Altwater-likerja in 3 l Allasch-kimljeva stane z naš. navod. samo K 1 20, 3-stekl. skupaj K 3-. Posam. stekl. samo, ako se denar pošlje naprej tudi v znakub; od 3 stekl. naprej pa tudi po povz.
Hitschmann, izdelovalnica esencev Humpolce št. 101, Česko.
Na tisoče prizn. pism.

Naročajte „Slovenca“!

ZNAMKA
AUSTRIA

Žima za modroce
higijenična, tudi po dolgotrajnem rabljenju
vedno prijetno mehka: 3 delni veliki mo-
droci, 36 cm široki, 200 cm dolgi K 15.—
20.—, 30.—, 40.—, zelo fini K 61.
Za penzionate in opreme za neveste.

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko
Vzorec blaga za modroce in ceniki brezplačno!
Razpošilja se proti povzetju franko.

Čevljarški pomočniki

samo za novo in močno delo se sprejmejo pri
Jožefu Zalokarju, čevljarju, Mengeš 41, Kranjsko. 2777

Amerikanci! hiša

Iz proste roke se prodaja hiša
z vrtom, hlev in pod, vse z opeko krito, pol ure
od Škofje Loke, na lepem kraju, tik ceste. V hiši
je trafika, pripravna za gostilno, malo trgovino in
za vsako obrt. Več pove lastnik **Franc Jamnik**,
v Pungertu št. 18, p. Škofja Loka, Gorenjsko. 2793

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobre in pristno nove barhente, flanele za srajce in
drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, ceofire, platno,
inlet, brisače, ruhe, zimsko blago za doma in gospode, žep-
robe in druge tkanine, naj se obrne na krščansko trgovko
Jaroslava Marek, ročna tkalnica št. 45.
v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Ošsko).

Vzorec se pošilja zastonj in poštne prosto. V zalogi
imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta,
flanele, kanafasa itd., in razpošiljam v zavojih po 40 m za
16 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franko po
povzetju. Od ostankov se vzorec ne pošilja. Srajce za
gospode iz flanele ali ceofire 1 komad K 1.80, 2.20, 2.60, 3,
in 4. Pri odjemu 6 kom. srajc jih pošljem franko. Pri na-
ročilih zadošča navedba širine vratu. Dopolnjuje se slovensko.

Sprejme se
Pouk brezplačen; stro-
go nadzorstvo. Rod-
bina Zore, Vegova
ul. 8. 2851

dijak

V pouk za strojno-ključarsko obrt

bi rad dal 14 letnega fanta, ki je zmožen slovenščine, nemščine
in ogrskega jezika, dobremu in zanesljivemu mojstru. Matevž
Hace, posestnik, Tietzenbach, pošta Kočevska Reka.

3 hiše
imam naprodaj in večjo parcelo gozda. Ena
hiša ima gostilniško koncesijo in leži pri
veliki tovarni, drugi dve pa ob glavni cesti in zato
pripravi za vsako obrt. Hiše in gozd se nahajajo
v zelo prometnem kraju poleg Ljubljane. Naslov pove uprava
t. l. pod št. 2849. 2850

Le pri uporabi od leta 1888 sijajno pohvaljenega, z znanostjo

„Seehund“
gumitrani masti za čevlje

nepremočnu, zelo trpežni, mehki in sposobni za tečenje. Izborna
tudi za preproge za vozove, konjsko opremo, gonila jermenov itd.
Dobi se povsod v škafih po 50 vin. in večjih posodah, kjer ne,
pri samorazpustitvi J. Lorenz & Co., Hrb na Češkem in
Böhme & Lorenz, Chemnitz, Saško.

Prosimo zopet 4 škaflice gumitrana, ker ga neobhodno po-
trebujem. Tudi druge sem zadovoljil z njim.
Breitengries, 25. junija 1907. E. Jagersberger.

Lovske puške

vseh sestav,
priznana delo
prve vrste, z
najboljšim
strelnim učin-
kom, pripo-
roča :

Prva borovska
orožnotovar-
niška družba
Peter Wernig,
Geniki brezplačno in poštne prosto.

Adolf Hauptmann-a nasled. A. ZANKL SINOVI

tvornica barv, lakov in firnežev

priporoča: 214

oljnate, suhe, emaljne in fasadne barve,
firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje
za podo in stroje, karbolineje, čopiči itd.

Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljub-
ljana. Cenik zastonj.

Mladenec, trezen in pošten, išče službe v
kakem župnišču ali na kak drug
kmetiji kot hlapec. — Vajen je
krmiti govejo živino. Nastop takoj. Ponudbe spre-
jema uprava Domoljuba pod št. 2837.

V Ameriko
in Kanado

zložna, cena
in varna

voznja z **Cunard Line**
3598/12

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ivernia 10.9. Carpathia 24.9. Saxonia
8./10. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najhitrejši največji in
najlepsi parnik sveta), 7./9. 28.9. 26./10. 1912.
Mauretania 21./9. 12./10. 1912.

Pojasnila in vožne karte pri Andreju Odliasek, Ljub-
ljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
vožnji Trst-New-Jork III. razred K 220.— za odraslo
osebo všteti davek in K 120.— za otroka pod deset
let všteti davek.

10.000 m ostankov.

Po zadnji katastrofi pri kateri je prišla moja tovarniška
zaloga pod vodo, sem bil prisiljen cele kose razkosati na
ostanke in prodajati po 50% pod ceno. To je razno blago
kakor: Kanafas, oksford bela tk. nina zefir, flanele, razni
modrotiski za obleke in predpasnike, parhenti itd.

Po vodi povzročenim komaj vidnim madežem se dajo lah o
odstraniti. 2425

Razpošiljam: 1 zavitek 5 kg z 18 K p. povzetju.

Pri naročilu 2 zavitek poštne prosto.

Ant. Marsik, mehanična tkalnica za pisano blago
Ciesshübel / Neustadt a. M. Češko.

Narejene obleke in pelerine za moške in dečke

novi vpeljavani v veliki iz-
beri po zmerni ceni

„Pri Škofu“
Ljubljana

Pred Škofijo št. 3.

Izdeluje se tudi po meri
po lastnem krojaču v hiši.
Pelerine, kakor slika kaže
120—130 cm dolge samo
K 11.50, ter se pošiljajo
tudi po poštne povzetju.

Cenik na zahtevo
brezplačno. 2743

Elegantni in trpežni so pravi

2755

PALMA
kavčug - podpetniki.

Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah.

Pravi

: Franckov :
pridelek za kavo

se spozna

po znamki tega kavinega mlinčka.

Tovarna v Zagrebu.

Tvorniška
znamka.

2824

ŽENSKAM

koj-koda že v največnji koži ali pa v najodličnejši paluči, je strogo paziti na zdravje, zakaj

neobhodno potreben

v hili in rodbini je njih trud. Zdravje rodbine je v ozkem stiku s snaznostjo in se torej

za

negovanje telesa na more zadosti priporočati des-
lekrijsko sredstvo, a. pr. Lysoform. Važno je, da
dosežemo

vsakdanjo

čistost, da mlačni vodi, s katero naj se umijemo,
pridemo nekoliko Lysoforma. Ako se v rodbinasti

toaletu

opravlja vsak dan, se pogosto obvarujejo nalezljivih
bolezni in njih posledic. Nujno je priporočiti, naj
imajo povsod v zalogi

Lysoform

ki tudi nepriljen duh in pot hitro in zanesljivo od-
strani. — Poizkusite! Originalne steklenice po 80 v
vsaki lekarni ali drogeriji. V manjših krajih, kjer
takih trgovin ni, se obračajte na trgovine z mesa-
nim blagom. Zanimivo knjigo „Kaj je higijena?“
posljam vsakomur na željo zastoj in poštino
prosto HENRIK HUBMANN, referent, Lyso-
formwerke, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Lastna lovarna
ur v Svisci

1887

Zahtevajte JUBILEJNI CENIK zastoj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana.

Ivan Zaplotnik, pečarski mojster v
Radovljici štev. 21

pri cerkvi, priporoča zalogo glinaste
posode ter se priporoča za postavljanje
in
popravo peči in štedilnikov.

**Kdor išče,
ta najde**

veliko izbiro novega jesenskega blaga
za moške in ženske obleke po ceni in
okusu pri 2744

R. MIKLAUC, Ljubljana,
Stritarjeva ulica št. 5.

Gospodje krojači!

Tovarniško skladišče sukna
razpošilja Vam na zahtevo
vzorčno knjigo. Velika izber,
nizke cene, vsled tega ni po-
treba drugod naročati. Pišite
po knjigo. 2742 Naslov:

R. MIKLAUC, Ljubljana.

1 kg sivega skubljenega K 2—, boljsega K 2-40, pol be-
lega prima K 2-80, belega K 4—, finega mehkega puha K 6—,
prvovrstnega K 7—, 8— in 9-00. Sivega puha K 6—,
7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet
kg naprej franko. 2420

Dovršene napolnjene postelje

Iz gostega, trpežnega, rudečega modrega ali belega inlet
(nanking) blaga 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z
2 zglavicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, za-
dostno napolnjena z novim slyim, puhastim in terpežnim
postelnim perjem K 16—, s polpuhom K 20—, 12—, 14—, 16—,
tem K 24—, posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—,
posamezne vzglavnice K 2—, 3-50, 4—, Pernice 200x140
cm velike K 18—, 15—, 16—, 20—. Vzglavnice 90x70 cm
velike K 4-50, 5—, 5-50. Spod. pernice iz najboljsega grada
za postelje 180x116 cm velike K 12— in 15—, razpoši-
ja od 10 kg naprej franko proti povzetju ali predplačilu.

Maks Berger Dešenica št. a/235 Češki les.
Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne.
Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

1886

Zahtevajte
vselej izrečno in takom 18 let najboljše proizkušeno,
„Barthel“-ovo klajno apno.
Ponaredbe zavrnite!
Dobiva se pri vseh trgovcih; kjer ne, pišite
naravnost
Mihaelu Barthel & Co., Dunaj X/1 Siccardsburgg. 44
5 kg 2 K z Dunaja, 50 kg 11 K iz Ljubljane ali Maribora
Dopisuje se slovensko!

Najboljša češka trzrdka.

Cene posteljno perje!
1 kg sivega, dobrega, skublje-
nega 2 K; boljsega 2 K 40;
prima polbelega 2 K 80; be-
lega 4 K; belega puha 5 K 10;
1 kg izredno finega, snežno-
belega, skubljenega 6 K 40,
8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K;
belega puha 10 K; najfinejši
prni puha 12 K. — Pri 5 kg
se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje
iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega
nanking-blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 bla-
znicama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena
z novim, slyim, zelo trpežnim, puhastim postelnim perjem
K 16—, s polpuhom 20 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K,
12 K, 14 K, 16 K; blazine 5 K, 5 K 50, 4 K; pernice 200 cm
dolge, 140 cm široke, K 15, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine
90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje per-
nice iz modrega, pasnega grada, 180 cm dolge, 116 cm
široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12
višje franko. Zamenjava dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.
Cenik zastoj in franko. 2261
S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

Od visokega a. kr. deželnega šolskega oblastva konces. zasebne

KAISER-jeve glasbene šole

Učilišča za vse panoge glasbe vstevši opere.
Ustanovljeno 1874 Dunaj Ustanovljeno 1874
(Glasovir, petje, orglje, vse orkestr. instr. in teoret. stroke).

Tečaj za kapelnike, v katerem se vadijo tedensko v dirig.
symp. m. druz. delih. Tečaj za drž. izkušnjo (v šol. letu 1911/12
je bilo aprobiranih 28 kandidatov, skupno doslej 893 državno
aprobiranih). Specialni tečaj za višjo izobrazbo in koncerte: C. kr.
komorna pevka Am. Friedrich - Materna (oper. stud.) Guido Peters
in dir. Rod. Kaiser, g. M. Rautenkranz - Kaiser (glasovir), dr. L.
Kaiser (orgle), V. Bochetti (orgle). **Otroška šola za petje,**
re. kr. profesor Hans Wagner). — **Metod. kurzi, poštinski**
kurzi, oddelek za pis. teor. pouk. Vsakoletni obisk
350 učenec iz tu- in inozemstva. Prospekti in pojas-
nile potem pisarne zavoda Dunaj VII., Halbgasse 9,
VIII. Skodlagasse 24. — Zunanjim pojasnila o okrbli.

Ne stane prav nič!

Zastoj razpošiljam povsod vzorce suknene-
ga blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, pe-
rilinega blaga, modnega barhanta, platne-
nega blaga, oksforda, blaga za postelje, ka-
kor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si
pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj
nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih.
KARL WORSCH, Maribor ob Dravi,
Herrengasse 10. 2740

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti nepre-
kosljivi železni, emajlirani, por-
celanasti štedilniki kakor tudi iz
majolike za gospodinjstvo, hotele,
restavracije i. d. Načrti za kuh-
linje na paro, plinove štedilnike,
iriske peči za trajno kurjavo. Do-
bijo se v vsaki železni trgovini,
kjer ne, se pošljajo naravnost.

Zahtevajte
„Izvirne Ko-
loseus - šte-
dilnike“ in z-
vrnite slabše
izdelke. 3973
Ceniki zastoj.

Nujno potrebno je, da varujemo

vsako rano, ker se ista spremeni po
okuženju (infekciji) v težko zaceljivo.

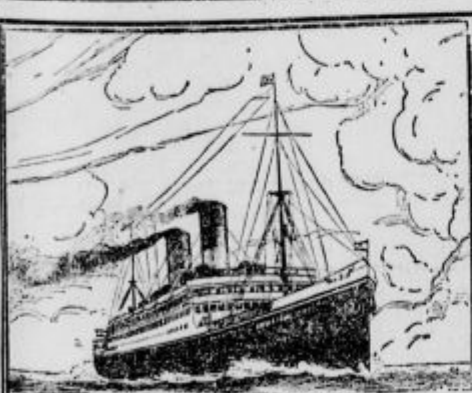
Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo tako-
zvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sred-
stvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in
beločine, hladi in pospešuje zaceljenje.

— Razpošilja se vsak dan. — 13

1 pušica 70 vin. Proti pred-
plačilu K 3-16 se pošlje 4 pu-
šice, za K7— pa 10 pušic post-
ajne prosto na vsako postajo
avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo po-
stavno deponovano varst-
veno znamko.

Glavna zaloga 3120
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, voga! Nerudove ulice št. 203.
Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač, Rih. Sušnik.

Potniki v Ameriko
kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo
potovati, naj se obrnejo na 22
Simona Kmetetz-a
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.
Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

32

Daje po**4³/₄ %**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predajme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2555

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopolnje popolnoma zastoni. 2156

Razširjajte Domoljuba.

159

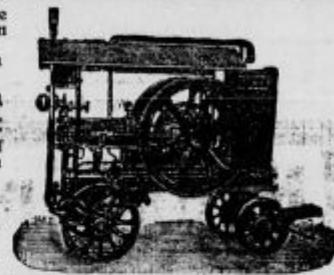

Motorji. Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 50 HP. Obratni stroški 1-1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na : bencin, petrolin ali bencol : od 1-50 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Pau'usgasse 3. - Budapešta, VI., Váci-körút 37.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoni.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1911
čez 82 milijonov kron.

Lastna glavica K 704.939-27

Stanje vlog dne 31. decembra 1911
čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

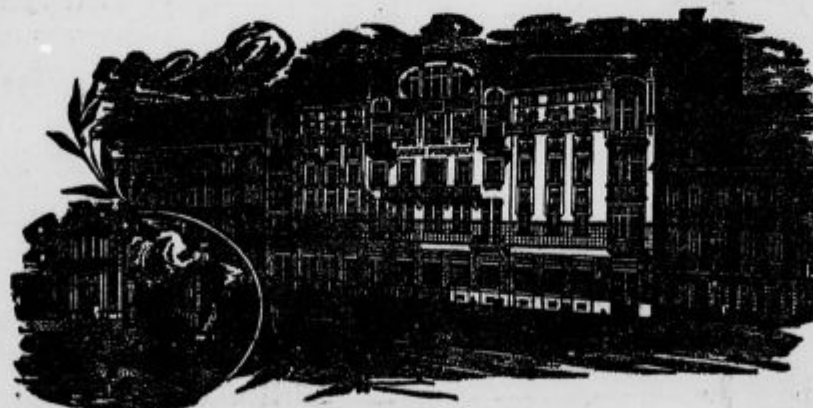
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštino - hranilne položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant, eskomptirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia. Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kausdiegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu, vhod v Gosposki ulici števil. 2.

Obrestuje hra. 4¹/₄ %
vse vloge po
brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tlačnem, giro-računu in na blagajni-
ske liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam,
okrajnim in šolskim odborom ter
zdravstvenim
zastopom v 4¹/₂ %
zadolžnicah. 840

Hipotekarna posojila v zastavnih
listih po
4¹/₂ %

Eskomptuje menice denarnih za-
vodov in daje lombardna posojila.
Prodaja lastne puplarno-varne
komunalne zadolžnice in zastav-
ne liste.

Banka je puplarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

Manufakturna (gvantna) trgovina
'Pri Miklavžu'
 Medena ulica (zraven loterije) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne preceni. Za jesen in zimo se vpelejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev **tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči kakor tudi suknene in plišaste vrhne jopice za ženske.** Blagovolite iz prijaznosti med znanke razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in
 ugodne cene naj-
 dete pri nakupu
 blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno

leto 1869.

Kdor še ne ve,
 naj si zapomni,
 da je sedaj gvantna trgovina

'Pri Škofu'

v hiši

Pred Skofijo št. 3

zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

V prostorni svitli trgovini, kakor tudi v prvem nadstropju je Vam na razpolago velika zaloga blaga. Vpelje se tudi to jesen (čez mesec dni) popolnoma na novo **izgotovljene** obleke za moške in dečke, pelerine in dežne plašče, ženske vrhne jopice iz sukna in pliša. Izdelovalo se bode tudi po odbranem blagu na mero po lastnem krojaču v hiši. Blagovolite se pri nakupu jesenskega blaga in oblek po tem ravnati.

Št. 1038. 14kar. zlato K 13.—
 Št. 1038. Novo zlato K 6.40
 Št. 1064. Zlato na srebro
 K 2.70

Šr. 1046. 14 karat zlato
 K 9.—
 Šr. 1046. Novo zlato K 4.70
 Šr. 1068. Zlato na srebro
 K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatino in srebrnino, predno je videl veleznanimivi in bogato ilustrovani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25
 ker se je moral prepričati, da se dobi tam res dobro trpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopošlje takoj, pošt-nine prosto.

H. Suttner
 Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna lvrduka ur,
 zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sveci.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev

v eleznanimivi in bogato ilustrovani cenik za ure, zlatnino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na trvdko

H. Suttner

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za nakup ur, zlatnine in srebrnine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato
 e opal-kam. K 9.70

Št. 1149. Srebrna broška
 K 1.50

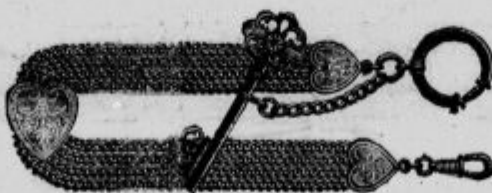
Zlato na srebro
 K 3.—

Št. 748.
 K 13.50

Št. 523.
 K 12.50

Št. 748. Srebrna cil.-rem., z dvojnimi pokrovom,
 trpežno kolesje na 6 kamnov, K 13.50
 Št. 523. Srebrna anker-rem., Roskopf, z dvojnimi
 pokrovom, trpežno kolesje, K 12.50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2.20
 „ 854. Srebrna verižica s srcem trivrstna „ 5.70
 „ 854. „ „ „ 4 vrstna „ 7.50
 „ 854. „ „ „ 5 „ „ 9.—
 „ 853. „ „ „ 6 šestimi srci
 6 vrstna K 12.20
 „ 853. „ „ „ 8 „ „ 15.80
 „ 861. „ „ „ 10 „ „ 26.—
 „ 860. „ „ „ 15 „ „ 42.—

Št. 720.
 K 9.70
 Št. 723.
 K 11.70

Št. 735. K 13.

Št. 735.
 K 13.—
 Št. 736.
 K 13.70

Št. 735. Srebrna cil.-rem., z močnimi pokrovi, fino
 kolesje, na 6 kamnov, K 13.—
 Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11.70
 Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatim obročkom,
 K 13.70
 Št. 720. Srebrna cil.-rem., z navadnim kolesjem, brez
 okraska, K 9.70